

Årsredovisning
2019

19

Innehålls- förteckning

VFF Pensions vision och uppdrag	4
VD har ordet	6
Förvaltningsberättelse	8
Finansiella rapporter	28
Noter till de finansiella rapporterna	34
Styrelsens undertecknande	68
Ordlista och definitioner	70

VFF Pension Försäkringsförening

Postadress
M2:7
405 08 Göteborg

Telefon
+ 46 (0)31-661210

E-post
vff@volvo.com

Org. nr
816400-4056

Besöksadress
Götaverksgatan 2

Telefax
+ 46 (0)31-661661

Internet
www.vffpension.se

VFF Pensions vision och uppdrag

VFF Pension erbjuder traditionella pensionsförsäkringar till medarbetare inom AB Volvo och Volvo Cars med dotterbolag samt vissa bolag som tidigare har ingått i någon av koncernerna.

VFF Pensions vision är enkelt, tryggt och hållbart.

VFF Pensions uppdrag är att administrera försäkringar och förvalta försäkringskapitalet för Volvoanställda samt vara konkurrenskraftiga inom områdena kundnöjdhet, avkastning och avgifter.

VFF Pension bedrivs inte med vinstintresse utan allt överskott tillfaller de försäkrade i form av återbäring.

VD har ordet

När jag ser tillbaka på 2019 kan jag konstatera att det varit ett bra år för VFF Pension där kapitalförvaltningen bidragit med god avkastning och stärkta nyckeltal. Den goda utvecklingen har inneburit att återbäringsräntorna kunna höjas till 6 % för Volvo Företagspension och 9 % för PLUSpension. Året har också präglats av mycket arbete inför den nya tjänstepensionsregleringen som efter många turer nu har trätt i kraft.

Totalavkastningen för året slutade på 14,5 % (0,6 %) och den genomsnittliga avkastningen för de senaste fem åren uppgick till 5,7 %. Solvensnivån förbättrades och uppgick till 132 % (125 %) och konsolideringen låg på 118 % (110 %) vid utgången av 2019. Premieinflödet för året uppgick till 389 828 tkr.

Återbäringsränta
Volvo Företagspension

6%

Återbäringsränta
PLUSpension

9%

Totalavkastning

14,5%

Kapitalförvaltning och hållbara investeringar

Det har varit fortsatt fokus på arbetet med att skapa en väldiversifierad och hållbar portfölj. Under året har andelen reala investeringar blivit större och i ränteportföljen har andelen globala krediter ökat. I båda fallen har hållbarhet varit ett viktigt kriterium vid valet av nya fonder. Likaså är screening av befintliga fonder och påverkansarbetet genom dialog med förvaltare en viktig del av arbetet. Vi kan konstatera att våra förvaltare är lyhörda för det påverkansarbete som görs, vilket är mycket positivt.

VFF Pension ska investera i bolag som tar miljöhänsyn, socialt ansvar och följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och antikorrupcion. Detta innebär bl. a. att VFF Pension undviker att investera i bolag som är involverade i kontroversiella vapen samt undviker också investeringar i produktion av tobak och pornografi då detta inte ligger i linje med VFF Pensions värderingar.

VFF Pensions portfölj hade en renhetsgrad på 99,61 % per 2019-06-30. Granskningsrapporten per sista december 2019 väntas i mars 2020.

Nytt regelverk

I mitten av december antog Sveriges riksdag äntligen en ny lag för tjänstepensionsföretag (TPL) och samtidigt publicerade Finansinspektionen de föreskrifter och allmänna råd som följer av den nya lagen. De många turerna runt denna lag har under flera år påverkat VFF Pensions liksom övriga tjänstepensionskassors möjligheter att planera framåt och det är bra att det äntligen finns ett regelverk på plats.

VFF Pension har tillsammans med övriga tjänstepensionskassor inom Tjänstepensionsförbundet deltagit i remissarbetet inför den nya lagen och har kämpat för att få en reglering som är bra för förbundets försäkringstagare.

Framtid

Arbetet med förberedelserna inför ombildning till tjänstepensionsförening pågår för fullt och i slutet av april 2020 ska ansökan lämnas in. Verksamheten ska anpassas till nya och till viss del ökade krav avseende företagsstyrning, rapportering och kapitalförvaltning. VFF Pension är en väl fungerande och stabil organisation och jag känner full tillförsikt inför att föreningen efter ombildningen ska kunna fortsätta arbetet med att ta hand om Volvo Företagspension på bästa sätt. Fokus kommer likt tidigare att ligga på att bibehålla en långsiktigt stabil och hållbar avkastning och att alltid ge bästa möjliga service till våra försäkringstagare.

Första kvartalet 2020

I början av februari 2020 kom allt fler tecken på att det Coronavirus som lamslagit delar av Kina sedan slutet av december 2019 nu även nått Europa och Sverige. I skrivande stund har viruset utvecklats till en pandemi som slår med stor kraft mot hela världen. Förutom att många drabbats av sjukdomen Covid-19 ser vi nu också stora effekter på ekonomin världen över och på de finansiella marknaderna. Det senare i form av mycket kraftiga börsfall.

På kort sikt finns det en risk att VFF Pensions möjlighet att skapa avkastning påverkas. Det som är tryggt är att kapitalet är fördelat på flera tillgångsslag och på så sätt har en god riskspridning. Dina försäkringar hos VFF Pension är traditionella försäkringar med en garanterad ränta. Det innebär att du som försäkrad är garanterad ett visst belopp när du börjar ta ut din pension.

Avslutningsvis vill jag tacka kollegor och samarbetspartners för ännu ett år med bra samarbete.

Göteborg 2020-03-31

Marie Hagstedt, VD

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och Verkställande direktören för VFF Pension Försäkringsförening, VFF Pension, avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2019.

VFF Pension är en understödsförening/tjänstepensionskassa som förvaltar och administrerar traditionella pensionsförsäkringar för anställda inom AB Volvokoncernen och Volvo Cars i Sverige samt vissa bolag som tidigare ingått i dessa koncerner eller är intressebolag. Verksamheten bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att föreningen ägs av de försäkrade och överskottet går tillbaka till medlemmarna.

Verksamheten startades 1988 med att anställda kunde välja att föra över sina vinstandelar till pensionssparande i PLUSpension. Volvo Företagspension startades år 2000 som en del av lokala förhandlingar. Sedan 2005 bedrivs all verksamhet i egen regi med undantag av vissa tjänster som köps in.

Sätet är i Göteborg, Sverige.

Belopp inom parantes i Årsredovisningen avser jämförelsesiffror för föregående år samma period.

Avdelningar

PLUSpension har vänt sig till anställda inom AB Volvo och Volvo Cars men är stängd för nyteckning och inbetalning av premier sedan januari 2019.

Volvo Företagspension är en tjänstepensionsförsäkring i enlighet med lokalt förhandlat kollektivavtal. Premien är ett fast månadsbelopp och betalas in till försäkringen en gång per år. Det är även möjligt att omvandla tidbanke till en premie. Anställda inom Volvo Cars får även sin tjänsteårsgratifikation inbetald som premie till Volvo Företagspension samt har möjlighet att omvandla eventuell bonusutbetalning till premie.

Avtalspension SAF-LO är en tjänstepension som grundar sig på kollektivavtalet mellan Svenskt Näringsliv och LO. VFF Pension har tidigare varit ett valbart alternativ för anställda som omfattas av avtalet inom AB Volvo och Volvo Cars men är inte längre detta.

Alternativ ITP T10 är en tjänstepensionslösning för tjänstemän med lön som överstiger 10 basbelopp. Här är VFF Pension inte längre ett valbart alternativ för insättning av premier.

Väsentliga händelser under året

Regleringars påverkan

Under det gångna året har fokus legat på förberedelserna inför det nya regelverket för tjänstepensioner som blev lag den 15:e december 2019. VFF Pension, som hittills reglerats av den upphörda lagen om understödsföreningar, måste lämna in en ansökan om ombildning till Tjänstepensionsförening alternativt Livförsäkringsförening. VFF Pensions styrelse och fullmäktige har beslutat att föreningen ska ansöka om ombildning till Tjänstepensionsförening för att kunna omfattas av den nya tjänstepensionsregleringen (TPL). VFF Pension anser att denna reglering är bättre anpassad för tjänstepensionsverksamhet och bättre tar tillvara de försäkrades intressen än det regelverk som gäller för livförsäkringsbolag.

Den nya lagen följer av den EU-reglering IORP 2 som trädde i kraft i början av 2019 och i vissa delar har Sverige valt att besluta om ytterligare krav utöver EU-lagstiftningen. Ombildningen till Tjänstepensionsförening kommer att innebära ökade kapitalkrav, ökade krav på företagsstyrning och ytterligare rapporteringsbörd. Som en

tjänstepensionsförening ska VFF Pension utöver nationell rapportering även rapportera till EIOPA och ECB.

Genom medlemskapet i Tjänstepensionsförbundet har VFF Pension deltagit i remissarbetet och har därigenom i viss mån kunnat påverka utförandet av lagen. Omfattande remisskritik har framförts från branschen och kollektivavtalsparterna, vilket lett till att regeringen snarast ska återkomma med förslag på justeringar bl a avseende kapitalkraven.

Hösten 2019 har ägnats åt att anpassa verksamheten och ta fram underlag för ansökan till ombildning som ska lämnas in senast den 30 april 2020. VFF Pension kommer att ansöka om att få omfattas av tjänstepensionsregleringen fr om 1 januari 2021.

Dataskyddsombud

VFF Pensions styrelse har utsett Caroline Mitteregger, Apriori Advokatbyrå AB, till dataskyddsombud fr o m 1 januari 2020.

Finansiell information

Resultatet

VFF Pension uppvisar ett positivt resultat på 827 134 tkr efter skatt (-183 120 tkr). Det positiva resultatet förklaras av betydligt starkare kapitalavkastning jämfört med föregående år samt förändring av försäkringsteknisk avsättning. Nettoinflödet till VFF Pension är fortsatt stabilt där inbetalda premieinkomster ökar med 2 % jämfört med föregående år.

Premieinkomster

Under året inbetalades totalt 389 828 tkr (381 722 tkr) i premier enligt nedan.

Premieinkomster

Tkr	PLUSpension	Volvo Företagspension	Totalt 2019	Totalt 2018
Ordinarie premie	-	341 303	341 303	316 352
Avsättning från tidbanker	-	35 345	35 345	31 373
Bonusväxling	-	169	169	27 667
Tjänsteårsgratifikation	-	13 009	13 009	6 068
Personalbil kompensation	-	-	-	6
Engångsinsättning	1	-	1	125
Flytt fr. annan försäkringsgivare	-	-	-	89
Summa	1	389 826	389 827	381 680
SAF-LO	-	-	1	-6
Justeringspost*	-	-	-	48
Summa	1	389 826	389 828	381 722

*Återförda premier Volvo Företagspension

Utbetalning försäkringsersättningar

Under året utbetalades 197 mkr (191 mkr) i garanterad pension och 80 mkr (74 mkr) i återbäring.

Driftskostnader

Driftskostnaderna uppgick till 19 255 tkr (18 235 tkr). Driftskostnaderna ökar med 6 % jämfört med föregående år och det är kostnader för anpassning inför kommande regelverksförändringar som står för ökningen.

Förvaltningskostnadsprocenten är ett mått för hur kostnadseffektivt verksamheten bedrivs och visar förhållandet mellan kostnaderna och genomsnittligt marknadsvärde på tillgångar. För 2019 uppgick förvaltningskostnadsprocenten till 0,21 % vilket är samma procentsats som föregående år.

Nyckeltal

Garanterad ränta traditionell försäkring

Den garanterade räntan är den räntesats som försäkringskapitalet räknas upp med vid varje enskild premieinbetalning.

Räntenivåer för garanterad ränta är beroende på när premien är inbetald och varierar över tiden enligt nedan:

Garanterad ränta traditionell försäkring

Period	Ränta
t o m 2002-12-31	4,1 %
2003-01-01-- 2003-04-30	3,25 %
2003-05-01-- 2005-02-28	3,0 %
2005-03-01-- 2008-12-31	2,75 %
2009-01-01--2012-02-29	2,5 %
2012-03-01--2016-09-31	1,5 %
2016-10-01--	0,7 %

Den genomsnittliga garanterade räntan för samtliga avdelningar uppgår till 2,36 % (2,48 %) per sista december 2019.

Återbäringsränta traditionell försäkring

Återbäringsräntan styrs dels av avkastning på förvaltad kapital och dels av VFF Pensions konsolideringspolicy vars målnivå är 105 %. Återbäringsräntan är differenterad mellan avdelningarna som en följd av variationer i avdelningarnas konsolideringsnivå.

Återbäringsräntan följs upp löpande av föreningens aktuarie och VD som beslutar om eventuella justeringar.

Under året har följande återbäringsräntor gällt:

	PLUSpension	Volvo Företagspension	SAF-LO	T10
januari –februari	6 %	5 %	6 %	6 %
mars-maj	5 %	4 %	5 %	5 %
juni-augusti	7 %	5 %	7 %	7 %
september - december	9 %	6 %	9 %	9 %
Genomsnittlig under året	6,8 %	5,0 %	6,8 %	6,8 %
Genomsnittlig senaste 3 åren	7,9 %	5,2 %	6,0 %	6,0 %

Under 2019 betalades 80 393 tkr (73 767 tkr) ut i återbäring. Återbäringen redovisas som ett uttag ur konsolideringsfonden dvs redovisas över balansräkningen medan utbetald garanterad pension redovisas i resultaträkningen.

Kollektivt konsolideringskapital

Det kollektiva konsolideringskapitalet är skillnaden mellan marknadsvärdet på placeringstillgångar och åtagandet dvs. försäkringskapitalet.

Konsolidering

Konsolideringen har varit fortsatt god under året och låg på 118 % (110 %) vid utgången av året.

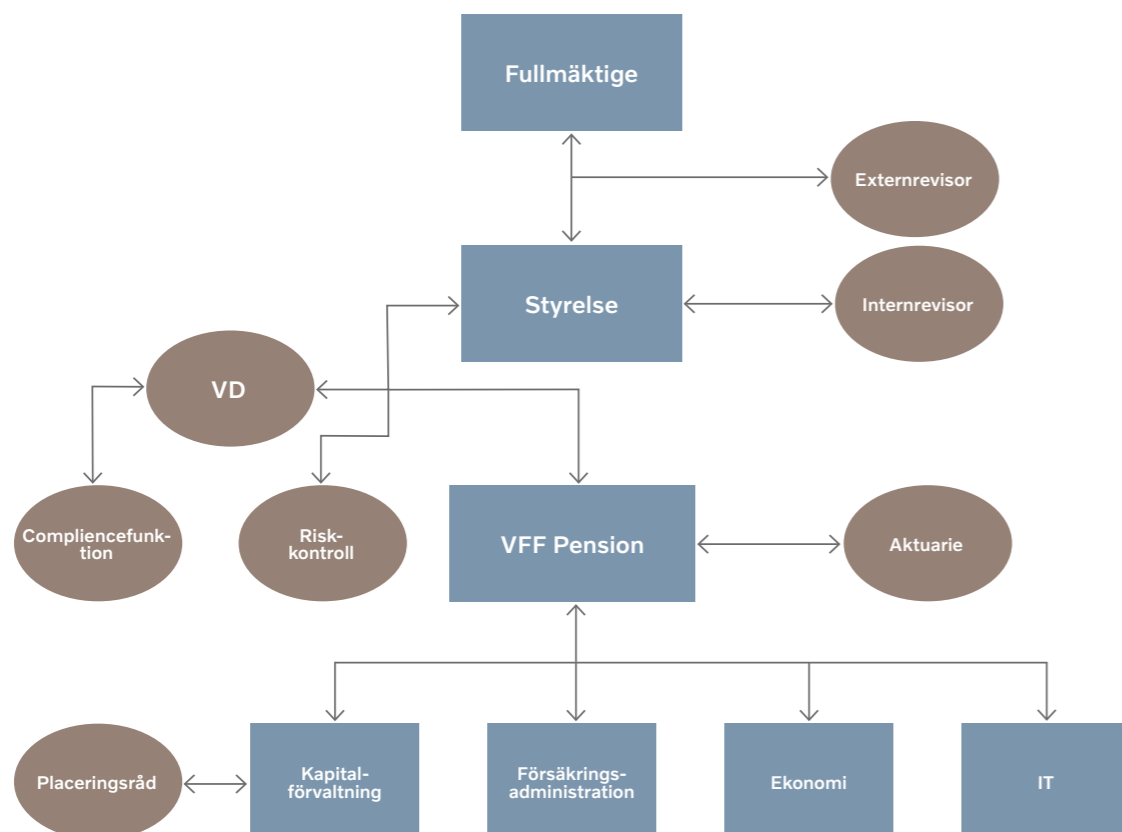
VFF Pension har en konsolideringspolicy som fastställer att konsolideringen ska ligga mellan 95 % och 125 % med en målkonsolidering på 105 %. VD tillsammans med föreningens aktuarie beslutar om vilken återbäringsränta som ska gälla och den kan justeras månadsvis.

Solvensläget

Solvensen påverkas i hög grad av rådande ränteläge eftersom de försäkringstekniska avsättningarna marknadsvärderas med gällande marknadsräntor. Åtagandena har långa löptider med pensionsutbetalningar som ligger långt fram i tiden. När dessa ska marknadsvärderas till lägre ränteläge medför detta ökade solvenskrav. Solvens visar förhållandet mellan tillgångar och försäkringstekniska avsättningar. Solvensen för samtliga produkter uppgick vid utgången av året till 132 % (125 %).

Enligt gällande regelverk ska försäkringsbolag ha ett tillräckligt kapital för att täcka de garanterade åtagandena gentemot försäkringstagarna plus en extra marginal eller s.k. buffert. Effekten mäts i den så kallade solvenskvoten. Solvenskvoten definieras som kapitalbasen i relation till den kapitalbas VFF Pension minst måste ha dvs. erforderlig solvensmarginal. En positiv solvenskvot innebär att föreningen har mer kapital än vad regelverket kräver. VFF Pensions solvenskvot uppgick till 8,0 (5,9) vid årets utgång.

Organisationschema

Icke finansiell information

Personal

Per sista december 2019 var 12 (11) personer anställda i föreningen, 8 (8) kvinnor och 4 (3) män.

Organisationsschema

Organisationsschema – se figur på föregående sida.

VFF Pensions verksamhet bedrivs i huvudsak i egen regi men det finns några funktioner som har lagts ut externt, s.k. utlagd verksamhet.

Utlagda funktioner hos VFF Pension är följande:

Aktuarie

Aktuarien ansvarar för alla aktuariella beräkningar och analyser. Funktionen är utlagd på Tao X Actuary Advisory AB.

Compliance

Compliance funktionen ansvarar för regelefterlevnad i den tillståndspliktiga verksamheten. Funktionen är utlagd på Apriori Advokatbyrå AB.

Riskkontroll

Riskkontroll ansvarar för att övervaka, kontrollera och rapportera iakttagelser kring föreningens riskhantering. Funktionen är utlagd på CaFo Actuarial Management AB.

Internrevision

Internrevisionen övervakar, kontrollerar och rapporterar iakttagelser av föreningens kontrollfunktioner. Funktionen för internrevision är utlagd på PWC.

Ersättningspolicy, ersättningar och förmåner till nyckelpersoner

Styrelsen fastställer årligen i december en ersättningspolicy för påföljande år i enlighet med FFFS 2011:2. Ersättningspolicyens syfte är att begränsa risken för att det ska uppstå intressekonflikter för den enskilde medarbetaren mellan eget vinstintresse och försäkringstagarnas. Policyn ska främja en effektiv riskhantering och motverka kortsiktiga vinster och överdrivet risktagande.

Samtliga medarbetare erhåller en fast ersättning som ska vara marknadsmässig och baserad på den enskilde

medarbetarens ansvar och prestation. Det finns inga bonusprogram eller rörliga ersättningar.

Aktuell ersättningspolicy finns att hämta på www.vff-pension.se.

Pension till anställda tecknas i enlighet med gällande kollektivavtal. Aktuella pensionsförmåner är ITP1 och ITP2 beroende på den anställdes ålder och dessa försäkringar tecknas via Collectum.

VD har inga extra pensionsplaner utöver ITP-planen och till styrelsen utgår inga pensionsplaner.

VD har sex månaders uppsägningstid från vardera sidan. Sker uppsägning från föreningens sida så äger VD rätt att under nio månader, från det att uppsägningen verkställts, uppbära lön.

Styrelsen har ett fast arvode samt ett rörligt mötesarvode. Inga pensionskostnader eller icke-monetära förmåner utgår för styrelsemedlemmar. Styrelsens arvode fastställs årligen av fullmäktige med prisbasbeloppet som grund.

Övriga icke-monetära förmåner såsom friskvård, företagshälsovård etc. följer, av AB Volvo, uppsatta kriterier och belopp.

Samtliga anställda får premier till Volvo Företagspension där en årlig premie fastställs av VFF Pensions styrelse och framgår av Ersättningspolicyen.

Nyckelpersoner i ledande ställning är de personer som har befogenheter för planering, ledning och styrning av bolagens verksamhet samt styrelsemedlemmar.

Som nyckelperson i ledande ställning räknas VD.

Försäkringsverksamheten

Försäkringsrörelsen

Per sista december är 96 192 personer försäkrade hos VFF Pension.

Antal medlemmar

	Medlemmar 2019	Försäkringar 2019	Medlemmar 2018	Försäkringar 2018
PLUSpension	34 154	34 871	35 397	36 130
Volvo Företagspension	88 845	89 791	86 013	86 973
SAF-LO	2 423	2 424	2 525	2 526
T10	189	189	191	191
Summa	*96 192	127 275	*93 669	125 820

*Summeras antalet medlemmar blir totalen högre än de 96 192 (93 669) medlemmar för-
eningen har. Detta beror på att samma personer kan vara medlemmar i flera avdelningar/
produkter.

Avgifter

För att täcka VFF Pensions driftskostnader och kapitalförvaltningskostnader be-
lastas försäkringarna med en avgift. Avgifterna har inte justerats under 2019 utan
 varit enligt följande:

Avgifter

	Avkastningsskatt	Premieavgift	Avgift på försäkringskapitalet
PLUSpension	0,40 %	1,0 %	0,30 %
SAF-LO	0,40 %	-	0,30 %
Volvo Företagspension	0,40 %	0,5 %	0,30 %
T10	0,40 %	-	0,30 %

Allt överskott, dvs. om VFF Pension tar ut mer avgifter än faktiska driftskostnader
inkl. kapitalförvaltningskostnader, går tillbaka till de försäkrade som del av återbä-
ringen.

Försäkringstekniska avsättningar, FTA

De försäkringstekniska avsättningarna beräknas för att kunna fastställa kapitalvär-
det av VFF Pensions framtida utgifter för försäkringarna. Diskontering av kassaflö-
den följer Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:23) om
försäkringsföretags val av räntesats för att beräkna försäkringsteknisk avsättning.
Föreskriften fastställer att diskonteringskurvan ska utgå från gällande marknads-
noteringar för ränteswappar som är justerade för kreditrisk, den längsta löptiden,
den långsiktiga terminsräntan och tidpunkten för konvergens.

Finansinspektionen publicerar räntekurvor på sin hemsida, www.fi.se och dessa
används vid beräkning av FTA. VFF Pension har dispens för att omfattas av FFFS
2013:23.

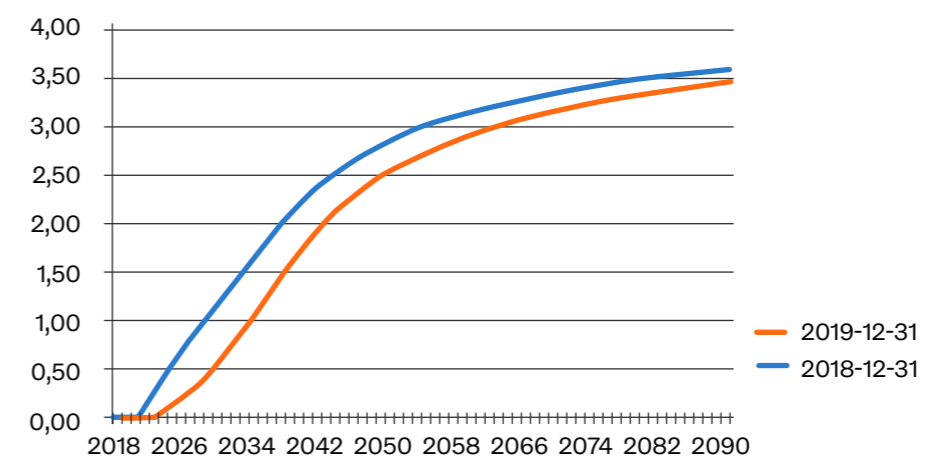
Vid ränteförändringar påverkas de försäkringstekniska avsättningarna mer än till-
gångarna p.g.a. skillnader i löptid. I de försäkringstekniska antagandena finns även
antaganden om omkostnader, dödlighet och avkastningsskatt. Även premieinflöde
och utbetalningar av pensioner påverkar avsättningarna.

De försäkringstekniska avsättningarna är per sista december:

Tkr	2019	2018
PLUSpension	1 861 159	1 883 452
SAF-LO	223 302	216 593
Volvo Företagspension	5 122 592	4 569 565
Alternativ ITP-T10	143 245	138 682
Totalt	7 350 298	6 808 292

Diskonteringsräntekurvan används för att beräkna försäkringsteknisk
avsättning, FTA.

Diskonteringsräntekurvan per siste december 2019 samt per siste de-
cember föregående år var enligt nedan:

Kapitalförvaltning

Kapitalmarknaden under 2019

2019 blev ett starkt år och samtliga tillgångsslag hade en positiv avkastning trots att marknaden varit volatil.

Under det gångna året gjorde flera centralbanker en penningpolitiks helomvändning. Från att ha drivit en åtstramande penningpolitik under 2018 till att föra en mer expansiv penningpolitik. Den amerikanska centralbanken levererade tre räntesänkningar under året. Till skillnad från såväl den amerikanska som den europeiska centralbanken så lämnade dock Riksbanken den negativa räntepolitiken och höjde i slutet av året styrräntan till noll.

Handelskonflikt mellan USA och Kina fortsatte att prägla kapitalmarknaden under större delen av 2019. Under december nådde parterna en "Fas 1"-överenskommelse som mottogs mycket positivt av de finansiella marknaderna.

Placeringsriktlinjer

Placeringsriktlinjerna är det styrdokument som reglerar hur tillgångarna ska förvaltas och de följer regelverket enligt den gamla försäkringsrörelselagen (1982:713). Riktlinjerna ses årligen över och fastställs av styrelsen. Inför revideringen av riktlinjerna genomförs en ALM analys (Asset Liability Management) med syftet att uppnå en så optimal portfölj som möjligt med hänsyn tagen till gällande regelverk. Resultatet av analysen ligger till grund för placeringsriktlinjerna och de strategiska beslut som styr den långsiktiga förvaltningsinriktningen.

Styrelsen ansvarar för att fastställa strategisk allokering och limiter, taktisk allokering och risker samt vilka tillgångsslag som ska ingå i förvaltningen. Styrelsen har delegerat till ett arbetsutskott (AU) att ansvara för löpande beslut om förändringar inom uppsatta ramar. AU ansvarar också för att föreslå förändringar av placeringsriktlinjerna, vilka sedan beslutas av styrelsen. VD ansvarar för placeringsbeslut inom uppsatta ramar samt för löpande uppföljning och rapportering av förvaltningens resultat till styrelse och AU.

Förvaltningens mål

Det övergripande målet är att långsiktigt sträva mot att generera 4 % årlig avkastning på placeringstillgångarna med en acceptabel risknivå, vilket innebär att toleransnivå för trafikljuskvot och solvensgrad inte får äventyras.

Toleransnivån för trafikljuskvot är satt till 112 %. Toleransnivån för solvensen ska som lägst uppgå till 112 % och målnivån på medellång sikt (3-5 år) är 130 % med en övre toleransnivå på 150 %.

För tillgångsportföljen som består av räntor, svenska och globala aktier, fastighetsfonder och alternativa investeringar är målsättningen att överträffa respektive jämförelseindex. All förvaltning sker i fonder och aktieportföljerna fördelas mellan indexförvaltade och aktivt förvaltade fonder.

Riskaptiten inom kapitalförvaltningen styrs ytterst av nivån på solvensgrad och trafikljuskvot samt beslutade toleransnivåer. För att säkerställa att riskaptiten är i linje med de uppsatta toleransnivåerna för solvensen och trafikljuskvot arbetar kapitalförvaltningen med riskmått som hedgegrad och scenarioanalyser. Framträdande risker förknippade med VFF Pensions solvens och trafikljuskvot är kortsiktiga och långsiktiga förändringar i marknadsräntor och aktiekurser. Hedgegrad för ränterisken och aktiekursrisken uppgick till 54 % (49 %) respektive 36 % (25 %) per sista december. För scenarioanalys per sista december se avsnitt Riskhantering sid. 46.

Förändringar under året

Under året ändrades procentfördelningen i normalportföljen något. Den alternativa portföljens andel av normalportföljen ökade från 7 % till 10 % samtidigt som portföljen för fastighetsfonder minskade från 8 % till 5 %. Detta är en anpassning till uppbyggandet av ett innehav i reala fastighets- och infrastrukturfonder, som kommer att ingå i den alternativa portföljen.

I både den svenska och globala aktieportföljen har aktivt förvaltade fonder avyttrats under året och kapitalet har flyttats till befintliga indexförvaltade fonder. Det innebär att vid utgången av året förvaltas ungefär hälften av det totala aktieinnehavet i indexförvaltning.

Portföljens* fördelning per sista december 2019, exklusive derivat, kassa och bank:

tkr	Marknadsvärde	Fördelning	Normalfördelning
Räntor	4 804 038	51 %	55 %
Aktier	2 971 774	32 %	30 %
Alternativa investeringar	1 087 038	12 %	10 %
Fastighet	493 126	5 %	5 %
Totalt extern portfölj	9 355 976	100 %	100 %

*Fördelningen är enligt portföljens fördelning och följer inte balansräkningens poster.

Avkastning

Värdet på de samlade placeringstillgångarna uppgick till 9,7 miljarder kronor (8,3) inkl. kassa. Föreningens förvaltning avkastade 14,5 % (0,6 %) under det gångna året, vilket innebär en årlig avkastning på 5,7 % under de senaste fem åren. Samtliga tillgångsslag har utvecklats positivt och det är fastighetsfonderna tillsammans med aktieportföljerna som är de största bidragsgivarna.

Totalavkastningstabell

Totalavkastningen för portföljen inklusive derivat och förvaltningens kassa var 14,5 % (0,6 %) per sista december 2019. Se nedan tabell.

Totalavkastning

mkr	Marknadsvärde		Fördelning (%)		Avkastning (%)	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Räntebärande placeringar	5 105	4 289	53 %	52 %	4,1 %	2,5 %
Aktier	2 978	2 562	31 %	31 %	31,9 %	-2,6 %
varav svenska aktier	998	816	10 %	10 %	34,1 %	-6,1 %
varav globala aktier	1 980	1 746	20 %	21 %	30,7 %	-0,8 %
Alternativa placeringar	1 087	849	11 %	10 %	5,7 %	-2,8 %
Fastigheter	493	598	5 %	7 %	37,0 %	2,2 %
Summa	9 663	8 298	100 %	100 %	14,5 %	0,6 %

Totalavkastningstabellen visar endast de likvida medel som tillhör portföljen – ytterligare ca 52 mkr finns på bankkonton för att hantera utbetalningar av pensioner och kostnader.

Räntebärande placeringar

Vid utgången av året uppgick ränteportföljens marknadsvärde inklusive derivat till 5 105 mkr (4 289 mkr). Ränteportföljen består av fem obligationsfonder och tre företagsobligationsfonder med hög kreditvärdighet. Under året har portföljen kompletterats med en amerikansk kreditfond med syftet att öka diversifieringen. Avkastningen för året inklusive derivat slutade på 4,1 % (2,5 %).

Aktier

Aktiemarknaden har utvecklats mycket starkt under det gångna året. Vid utgången av året utgjordes den totala andelen aktier av 31 % vilket är strax över normalportföljen.

Innehaven i den svenska aktieportföljen inklusive derivat uppgick vid årets slut till 998 mkr (816 mkr) och avkastningen slutade på 34,1 % (-6,1 %). Portföljens jämförelseindex SIX PRX slutade på 35 %. Under året avyttrades två av fonderna och vid utgången fanns fem innehav i den svenska portföljen. Den starkaste utvecklingen uppvisar småbolsfonderna medan övriga fonder ligger i paritet med sina respektive jämförelseindex.

Den globala aktieportföljen inklusive derivat uppgick vid årets slut till 1 980 mkr (1 746 mkr) och avkastningen slutade på 30,7 % (-0,8 %) och portföljen låg därmed något under sitt jämförelseindex MSCI World NDR som slutade på 34,8 %. Kostnaden för aktieskydd påverkar totalavkastningen. Under året avyttrades två fonder och vid utgången av året fanns fem innehav i den globala portföljen.

Alternativa investeringar

Vid utgången av året uppgick portföljen till 1 087 mkr (850 mkr). Avkastningen för året uppgick till 5,7 % (-2,4 %) och under året gjordes en investering i ytterligare en hedgefond, vilket innebär att portföljen nu har totalt fyra hedgefonder. Uppbyggnaden av de reala tillgångarna fortsatte med en investering i en global infrastrukturfond och i slutet av året tecknades avtal för ytterligare en real fastighetsinvestering. Syftet med de reala investeringarna är dels att bidra till en ökad diversifiering och dels att bidra till något lägre volatilitet i portföljen.

Fastigheter

Fastighetsfonderna uppgick vid utgången av året till 493 mkr (598 mkr) och portföljvikten ligger därmed i linje med normalportföljen. Ett av innehaven i portföljen har avyttrats helt och portföljens andel av normalportföljen har minskat från 7 % - 5 %. Avkastningen uppgick till 37 % (2,2 %) vilket är betydligt över portföljens jämförelseindex på 29,8 %. Innehaven i fastighetsportföljen kommer fr o m 2020 att ingå i portföljen för globala aktier.

Valutor

Valutarisken är främst koncentrerad till den globala aktieportföljen och fastighetsportföljen. Total valutakursriskexponering uppgick till 26,3 % där valutakursriskexponeringen mot USD utgör 13,4 % och valutakursriskexponeringen mot EUR utgör 2,6 %. Resterande utgörs av olika valutor vilka framgår av risknoten. Under året fortsatte den svenska kronan att försvagas mot både USD och EUR. Inga valutasäkringar av portföljen görs idag utan valutafluktuationer ses som en del av portföljens diversifiering.

Derivatinstrument

Derivatinstrument används för att hantera de finansiella riskerna i tillgångarna och skulden.

Ränteswappar har tecknats för att minska en ökad ränterisk i FTA som uppstår vid fallande räntor. Vid årsskiftet var den regulatoriska hedgegraden 54 %.

Aktiederivat har tecknats för att hantera aktiekursrisken i portföljen och vid utgången av året uppgick hedgegraden till 36 %.

Skuldtäckning

Föreningen för register över samtliga innehav och de tillgångar som avser att täcka åtagande gentemot försäkringstagarna. De skuldtäckningsgilla tillgångarna ställs mot den försäkringstekniska avsättningen och dessa ska minst uppgå till 100 %.

Enligt gällande Skuldtäckningspolicy eftersträvar VFF Pension en skuldtäckningsgrad mellan 100 % och 120 %. Per 2019-12-31 har VFF Pension tillgångar i sitt

skuldtäckningsregister med en skuldtäckningsgrad på 130 % (124 %) dvs. de tillgångar som finns i registret täcker väl skulden.

Vissa tillgångar får inte användas för skuldtäckning såsom de tillgångar som har ställts som säkerhet för ingångna swapavtal. Dessa tillgångar ingår därför inte i skuldtäckningsregistret.

Förväntad framtida utveckling

Regelverk

VFF Pension går en spännande framtid till mötes med allt vad implementering av ett nytt regelverk innebär. Verksamheten ska anpassas till nya och till ökade regulatoriska krav, som kommer att innebära såväl en utmaning för organisationen som en kostnadsökning. Under 2020 ska nya rutiner implementeras för bl a en mer omfattande myndighetsrapportering. De beräkningar föreningen genomfört avseende kommande nya kapitalkrav visar att VFF Pension klarar kommande kapitalkrav.

VFF Pension har en väl fungerande och stabil organisation med de förutsättningar som krävs för att klara av omställning till nytt regelverk.

Stabil och hållbar avkastning

Stabil och hållbar avkastning är ett av VFF Pensions prioriterade mål och kommer fortsatt att vara ett fokusområde för verksamheten. I rådande lågräntemiljö kommer det att vara en utmaning att skapa avkastning och arbetet med diversifiering av portföljen kommer att vara fortsatt prioriterat. Likaså kommer det påbörjade arbetet med hållbarhet att fortsätta inom kapitalförvaltningen.

Dels genom att följa upp den befintliga portföljen utifrån ett ESG-perspektiv och dels genom att välja nya fonder som kan visa på en positiv påverkan inom ESG. VFF Pensions målsättning är att skapa en så hög avkastning som möjligt utifrån satta risknivåer. Hållbarhet kommer även att vara prioriterat inom hela organisationen.

VFF Pensions uttalade mål för 2020 är att skapa en så hög avkastning som möjligt utifrån satta risknivåer, vilket innebär att tillgångarnas värde alltid ska täcka pensionsåtagande på kort och lång sikt samt att skapa en så konkurrenskraftig återbäring som möjligt över tid.

Premieinflöde

Under 2019 ökade premieinflödet med 2 % och uppgick till ca 390 mkr för året och VFF Pension ser att inflödet från Volvo Företagspension kommer vara fortsatt stabilt de kommande åren. Övergången till att fakturera premier till Volvo Cars månadsvis, som genomfördes i slutet av 2019, innebär att föreningen får ett löpande inflöde i kassan, vilket är positivt för såväl försäkringstagarna som föreningen.

Information om risker och osäkerhetsfaktorer

För information om risker och osäkerhetsfaktorer se not 2.

Hållbarhetsrapport

Ägare:

- De försäkrade (medlemmar)

Uppdrag:

- Administrerar och förvaltar tjänstepensionsförsäkringar till medarbetare inom AB Volvokoncernen och Volvo Cars i Sverige samt vissa bolag som tidigare ingått i dessa koncerner eller är intressebolag.

Vision:

- Enkelt, tryggt och hållbart!

Kärnvärden:

- Omtanke, kompetens och effektivitet

Verksamhetsmål:

- Stabil och hållbar avkastning
- Hög kundnöjdhet
- Ansvarsfull och effektiv organisation

Hållbarhet är en naturlig del av VFF Pensions verksamhet och genomsyrar det dagliga arbetet. VFF Pensions uppdrag, mål och vision samt kärnvärden tar avstamp i hållbarhet och föreningen integrerar hållbarhet i allt arbete. VFF Pension är en ömsesidig försäkringsförening som förvaltar Volvo Företagspension. Förvaltningen drivs enligt ömsesidiga principer och allt överskott går tillbaka till medlemmarna.

VFF Pensions hållbarhetsarbete kan delas in i tre områden: Försäkringar, Kapitalförvaltning och Organisation.

Försäkringar

• Inbetalda premier 2019	390 mkr
• Utbetalda försäkringsersättningar, garanterat	197 mkr
• Antal försäkrade	96 192 medlemmar

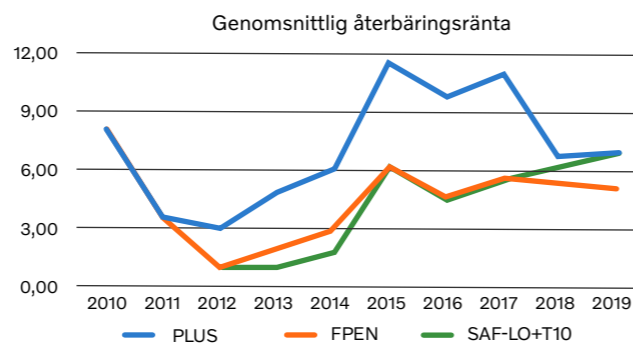
Traditionell försäkring

VFF Pension erbjuder traditionella försäkringar vilket är en trygg försäkringsform som garanterar en viss pension och där allt överskott tillfaller de försäkrade i form av återbäring.

Föreningen ägs av dess medlemmar dvs de försäkrade och det finns inte något vinstintresse utan allt överskott går tillbaka till de försäkrade.

VFF Pension administrerar och förvaltar Volvo Företagspension som är en lokalt kollektivavtalad extra tjänstepension för Volvoanställda. Därutöver administreras och förvaltas PLUSpension, som är stängd för nyteckning samt Avtalspension SAF-LO och Alternativ ITP T10 där VFF Pension inte längre är valbara försäkringsgivare.

Volvo Företagspension är en könsneutral försäkring dvs. inga försäkringstekniska beräkningar grundar sig på kön. Varje produkt bär sina egna kostnader och får sin del av överskott. Ingen produkt subventioneras av andra produkter.

Kundnöjdhet

VFF Pension ska informera de försäkrade på ett enkelt och tydligt sätt både när det gäller egna produkter men även om pensionssystemet i allmänhet. Öppenhet, transparens och tillgänglighet är viktiga för föreningen för att uppnå hög kundnöjdhet.

VFF Pension mäter regelbundet kundnöjdheten i olika forum och via olika kundundersökningar. Resultatet av dessa har alltid visat på en hög kundnöjdhet och föreningen upplever att de försäkrade är nöjda. Inom organisationen finns en utsedd klagomålsansvarig. Under året har inga klagomål inkommit.

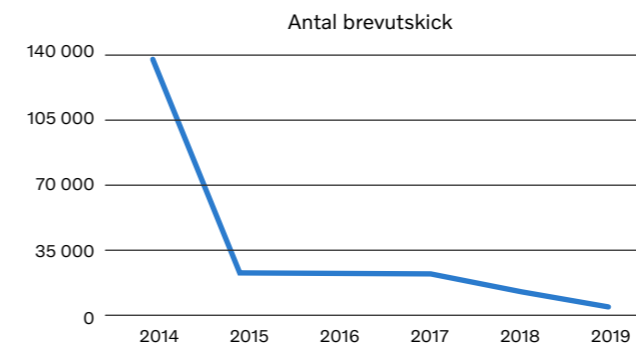
VFF Pension har ett egenutvecklat försäkringssystem som ger förutsättningar för att kunna hantera önskemål från kunder och uppdragsgivare på ett bra och effektivt sätt.

VFF Pension arbetar inte med försäkringsmäklare och betalar därför inga provisioner eller andra ersättningar.

Låga avgifter

VFF Pension är en kostnadsmedveten organisation vars mål är att hålla låga avgifter för de försäkrade. Detta innebär att VFF Pension hela tiden arbetar med att effektivisera och förenkla processer och rutiner samt tillse en effektiv och säker IT-miljö.

VFF Pension arbetar för minskat antal utskick till de försäkrade genom digitalisering och kan på så sätt även bidra till minskad miljöpåverkan och samtidigt vara kostnadseffektiva. Alla försäkrade och förmånstagare har en egen inloggning till sin personliga sida via hemsidan och kan där se sina försäkringar samt hämta värdebesked, insättningsbesked etc.

Kapitalförvaltning

VFF Pension ska ha en långsiktigt stabil och hållbar värdeutveckling. De övergripande målen för kapitalförvaltningen är att se till att tillgångarnas värde alltid täcker pensionsåtagandena, både på lång och kort sikt och kunna erbjuda en så konkurrenskraftig återbäring som möjligt, över tid. VFF Pension strävar efter att ha en balans mellan ekonomiska, miljömässiga och sociala värden i kapitalförvaltningen. Utöver finansiella kriterier utgör därmed miljö-, sociala- och bolagsstyrningsfaktorer (ESG faktorer) en självklar del i kapitalförvaltningen.

VFF Pension riktlinjer för arbetet med ansvarsfulla investeringar ingår i de av styrelsen fastställda placeringsriktlinjerna och innebär att VFF Pension strävar efter:

- Att ha en balans mellan ekonomiska, miljömässiga och sociala värden i kapitalförvaltningen.
- Att investera i bolag som tar hänsyn till ESG faktorer samt följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och antikorrupktion. Dessa normer är uttryckta i FN:s deklamationer och konventioner.
- Att undvika investeringar i kontroversiella vapen, såsom klustervapen, anti-personella minor, kemiska vapen, biologiska vapen samt kärnvapen.
- Att undvika investeringar i produktion av tobak och pornografi, då denna verksamhet inte ligger i linje med VFF Pensions värderingar.

Vid investeringar i nya fonder tar VFF Pension in information om vilka etiska kriterier som kapitalförvaltaren tillämpar och information om dess hållbarhetsprocess.

VFF Pensions process för att integrera hållbarhet i kapitalförvaltningen

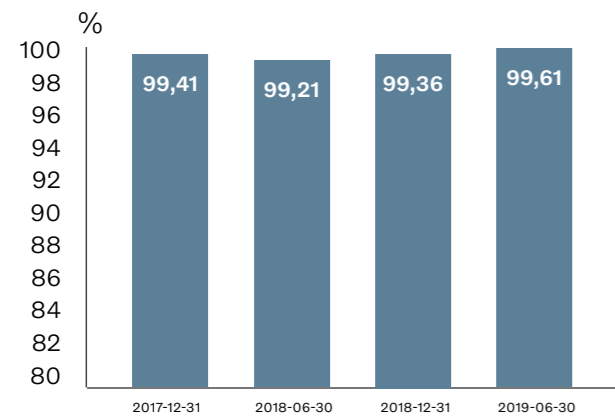
På uppdrag av VFF Pension granskar ISS Ethix samtliga fonder i totalportföljen utifrån VFF Pensions kriterier för hållbarhet och ansvar i kapitalförvaltning. Granskningen utgår från de av VFF Pension överlämnade innehaven för granskningsdatumet. Fondernas innehav är de senast kända. Specifikt granskar ISS-Ethix fondernas innehav utifrån normbaserad granskning, kontroversiella vapen och sektorbaserad granskning. Normbaserad granskning identifierar företag som ej respekterar internationella normer för miljöskydd, mänskliga rättigheter, arbetsrätt eller anti-korrupktion. Granskning av kontroversiella vapen identifierar företag involverade i personminor, klustervapen, kemiska vapen, biologiska vapen eller kärnvapen. Sektorbaserad granskning identifierar företag vars omsättning till 5 % eller mer kan härledas från produktion av pornografi eller tobak.

Inom ramen för ISS-Ethix granskning ingår dialog med företag som bedöms kränka internationella normer för miljöskydd, mänskliga rättigheter, arbetsrätt eller

anti-korruption. Syftet med dialogen är att samla relevanta fakta för att säkerställa en fullständig och objektiv analys. ISS-Ethix söker identifiera hur bolaget tar ansvar för specifika kränkningar och även hur bolaget verkar förbyggande för att förhindra upprepade kränkningar.

VFF Pensions portfölj var 99,61 % ren vid screeningen 2019-06-30.

Renhetsgraden i portföljen

Ett av VFF Pensions mål är att ha en ansvarsfull och effektiv organisation. Organisationens storlek skapar förutsättningar för korta beslutsvägar och en stor delaktighet från medarbetarna.

VFF Pension bedriver en ömsesidig verksamhet och arbetar för Volvoanställda i Volvo miljö och är därigenom nära de försäkrade och har ett stort ansvarstagande.

Hållbarhetsarbetet i organisationen har stöd i av styrelsen fastställda *Etiska Riktlinjer* och *Placeringsriktlinjer*.

VFF strävar efter att placera i bolag som uppfyller FN:s Global Compact. Principerna är:

Mänskliga rättigheter

1. Stödja och respektera internationella mänskliga rättigheter inom sfären för företagets inflytande.
2. Försäkra att deras egna företag inte är inblandade i kränkningar av mänskliga rättigheter.

Arbetsrätt

3. Upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar.
4. Eliminera alla former av tvångsarbete.
5. Avskaffa barnarbete.
6. Avskaffa diskriminering vad gäller rekrytering och arbetsuppgifter.

Miljö

7. Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisiker.
8. Ta initiativ för att stärka ett större miljömedvetande.
9. Uppmuntra utvecklandet av miljövänlig teknik.

Antikorruption

10. Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.

Organisation

Ansvarsfull arbetsgivare

Ett av VFF Pensions kärnvärden är kompetens och därför arbetar föreningen aktivt med kompetensutveckling och lägger årliga utbildningsplaner för medarbetare och styrelse. VFF Pension har utsedda skyddsombud och har tagit fram planer för kränkande särbehandling. Företagshälsovård, friskvårdsbidrag, friskvårdstimme, extra premie till Volvo Företagspension, inkludering av personal vid verksamhetsutveckling etc. är andra insatser som görs för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Medarbetare

I styrelsens strategiarbete läggs vikt vid att ha engagerade och nöjda medarbetare. Alla medarbetare ska känna sig trygga på arbetsplatsen och det ska finnas tydliga befattningsbeskrivningar. Verksamhetens mål ska vara tydliga för alla och man ska förstå hur man ska bidra till att uppnå målen. Likaså ska VFF Pensions kärnvärden vara förankrade i verksamheten. Det ska också ges möjlighet till att påverka den egna arbetssituationen.

Mångfald och jämställdhet

Ett av VFF Pensions kärnvärden är omtanke vilket bl. a. innebär att vi bryr oss om varandra. VFF Pension är trots den lilla organisationen en väl diversifierad organisation vad gäller ålder, kön och bakgrunder. Detta innefattar även styrelsen.

Könsfördelning VFF Pension	Kvinnor	Män
Styrelsen	2	8
VD	1	-
Medarbetare	7	4

Information

All information som lämnas ut externt ska vara saklig och ge läsaren en korrekt bild av VFF Pensions verksamhet. Informationen ska också vara så lättillgänglig som möjligt.

VFF Pensions försäkringsadministration finns internt vilket bidrar till god tillgänglighet och bra service på såväl telefon, brev och mail. Medarbetarna inom försäkringsadministration har mångårig erfarenhet och hög kompetens inte bara inom de egna produkterna utan också om pensioner i allmänhet.

VFF Pension har också möjlighet att delta i olika forum för att informera om VFF Pensions egna produkter och om pensionssystemet i allmänhet. Under 2019 deltog medarbetare från VFF Pension vid 4 tillfällen där ca 80 personer deltog i seminarierna. VFF Pension var dessutom representerade på Volvo Cars heldag för information om pension tillsammans med representanter från Min Pension och andra bolag.

Integritet/informationssäkerhet/GDPR

VFF Pension ansvarar för stora mängder persondata, därför är det viktigt för föreningen att de försäkrades integritet skyddas. VFF Pension har arbetat med att implementera GDPR fullt ut i verksamheten och har utsett ett Dataskyddsombud. Personuppgiftsavtal skrivs med motparter där det är av vikt att skydda de försäkrades, medarbetares och andra intressenters uppgifter.

Tjänsteresor

För medarbetare inom VFF Pension är det självklart att välja tåg i första hand vid tjänsteresor.

Är det möjligt så hålls externa möten via Skype för att minimera antalet resor. Konferenser sker i närliggande miljöer och på konferensanläggningar som har ett miljötank.

Samhällsansvar

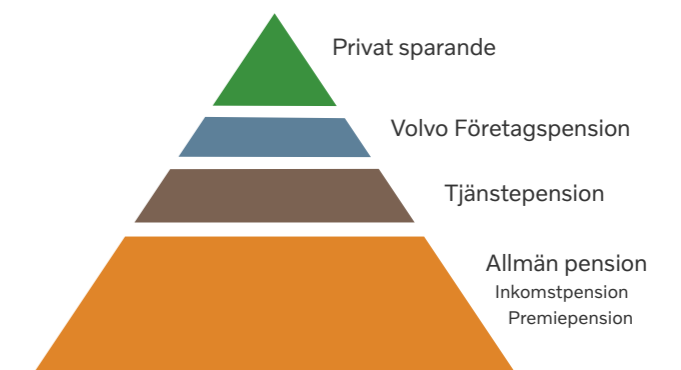
VFF Pension har valt att bidra till välgörenhetsorganisationer istället för att ge julgåvor till medarbetare.

I december 2019 sänkte VFF Pension 5 000 kr till Vi-skogen i stället för julklappar. Vi-skogen planterar träd för en hållbar miljö och för att minska fattigdomen i östra Afrika. Genom bidraget kunde 250 träd planteras.

VFF Pensions arbete för att skapa en långsiktig och stabil avkastning bidrar till att föreningen kan skapa goda förutsättningar för de försäkrades framtida pensioner. VFF Pensions uppdrag är att ge Volvos medarbetare en trygg pension till en låg kostnad vilket i förlängning är ett

viktigt bidrag till ett hållbart samhälle. Föreningen bidrar även till välfärden i samhället genom att betala skatt.

Nedan bild illustrerar hur pensionssystemet är uppbyggt och hur Volvo Företagspension skapar förutsättningar för en bättre framtida pension.

Regelefterlevnad

VFF Pension är en ansvarsfull organisation där regelefterlevnad tillsammans med god intern styrning och kontroll är viktigt. VFF Pension har en funktion för regelefterlevnad, compliance, och en funktion för riskkontroll. Oberoendet är säkrat genom att dessa funktioner har lagts ut på externa parter s.k. utlagd verksamhet.

Styrelsen fastställer Riktlinjer och instruktion för hantering av Intressekonflikter för att säkra att VFF Pension bedrivs på ett sunt och ansvarsfullt sätt. Varje år lämnar såväl medarbetare som styrelseledamöter information om sina sidouppdrag för att eventuella intressekonflikter ska kunna identifieras. Både ledningsgruppen och styrelsen för också varje år en diskussion kring eventuellt uppkomna intressekonflikter. Vid upphandling av samarbetspartners eller utlagd verksamhet beaktas alltid eventuella intressekonflikter.

VFF Pension står under Finansinspektionens tillsyn och har utarbetat väl fungerande rapporteringsprocesser för att kunna hantera den rapportering som myndigheten kräver i sin tillsyn eller som andra myndigheter kan efterfråga, tex SCB, för statistiska underlag i Sverige och Europa.

Omvärld

VFF Pension är medlem i Tjänstepensionsförbundet som är en intresseorganisation för försäkringsföreningar. Förbundet är kontaktorgan och remissinstans för myndigheter och departement. VFF Pension kan därigenom påverka utformningen av framtida regelverk i syfte att ta hand om de försäkrades intressen.

VFF Pensions hållbarhetsarbete 2019

Försäkring

Under 2019 har arbetet med digitalisering fortsatt och fysiska brevutskick har minskat ytterligare med ca 7 700 insättningsbesked. Detta har bidragit positivt till miljön och kostnadsbesparingar.

Kapitalförvaltningen

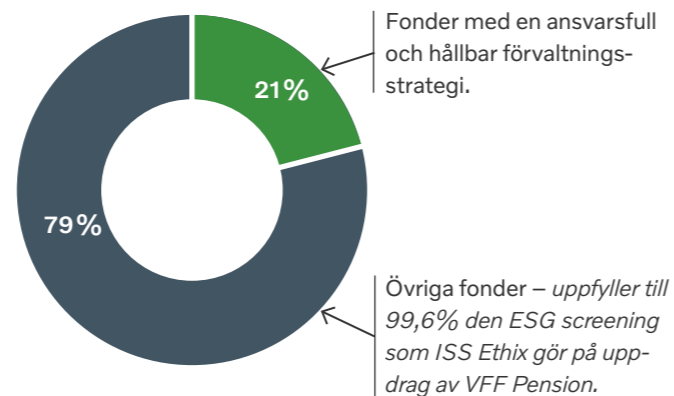
Under 2019 har VFF Pension fortsatt sitt arbete med diversifiering av ränteportföljen och fortsatt implementering av reala investeringar. I detta arbete har integrering av hållbarhet varit en viktig del.

I kreditportföljen gjordes en investering i en amerikansk företagsobligationsfond som exkluderar bolag som är involverade i alkohol, tobak, spel, kontroversiella vapen, pornografi och genetiska modifierade organismer.

I den reala tillgångsportföljen gjordes en investering i en infrastrukturförvaltare som har ett starkt ESG engagemang inom tillgångsslaget infrastruktur. Förvaltaren medverkar i den globala klimat alliansen Net-Zero Asset Owner Alliance och är en av initiativtagarna till alliansen. Den globala klimat alliansen bildades på FNs klimattoppmöte i september 2019 och vid start bestod alliansen av tolv kapitalförvaltare med tillgångar under förvaltning på ca. 2,4 miljarder dollar. Målet med alliansen är att branschen ska åta sig att deras portföljer ska ha ett nollutsläpp (netto) av växthusgaser till 2050. Dessutom vill initiativtagarna att alliansen växer och får till en verklig förändring genom att använda kraften som uppstår när många stora kapitalägare ansluter sig.

I slutet av året slöt VFF Pension avtal med en bostadsfond som har en social och grön investeringsinriktning där man ska skapa miljövänliga hyresrätter med rimlig hyra utanför storstadsregionerna.

Andel fonder som har en uttalad ansvarsfull och hållbar förvaltningsstrategi:

Organisation

Under hösten 2019 genomfördes en medarbetarkonferens med tema hållbarhet. Med syfte att belysa hur vår verksamhet arbetar idag och kan bidra i framtiden till ett ansvarsfullt och hållbart samhälle.

VFF Pensions hållbarhetsarbete framåt

Arbetet med att integrera hållbarhet är en naturlig del inom kapitalförvaltningen hos VFF Pension och kommer fortsatt att vara prioriterat under de kommande åren. VFF Pension tror på att man kan investera ansvarsfullt och hållbart utan att behöva ge avkall på den riskjusterade avkastningen.

Fokusområden framåt är att:

- Bevaka kommande hållbarhetsregleringar för att minska den negativa påverkan på kapitalförvaltningen.
- Bedriva fortsatt granskning och påverkansdialog med fond leverantörer.
- Ta hänsyn till SDG:er (Sustainable Development Goals) i urvalsprocess vid nya investeringar.

Ledning/Styrelse

Marie Hagstedt är VD i VFF Pension.

Styrelsen

Under 2019 har styrelsen haft åtta (8) ordinarie styrelsemöten samt ett (1) konstituerande möte. VFF Pensions fullmäktige har haft ett (1) ordinarie årsmöte i maj samt ett (1) extra möte i november.

Vid fullmäktige i maj 2019 valdes Håkan Jonsson in som ny ledamot. I december 2019 ersattes Elisabeth Mossén av Eva Christianson som en av Volvo Car Groups företagsrepresentanter i styrelsen.

I oktober 2019 genomförde styrelsen 2 dagar där framtida strategiska frågeställningar stod på agendan.

Styrelsen har sitt säte i Göteborg och består av lägst tio (10) och högst tolv (12) ledamöter. Ledamöterna ska vara medlemmar i föreningen. Styrelsen väljs på ordinarie fullmäktigemöten och mandattiden är ett (1) år. Ledamöterna skall representera både AB Volvokoncernen och Volvo Cars samt IF Metall, Ledarna, Unionen och Akademikerna. Bolagen utser respektive företagsrepresentant. De fackliga organisationerna utser övriga styrelseledamöter.

Glenn Bergström, ordförande	IF Metall
Gert Andersson, vice ordförande	Akademikerna
Dan Lidesköld, sekreterare	Ledarna
Christina Munk-Hemberg	Volvo Car Group
Mikael Sällström	IF Metall
Hans Hansson	Unionen
Eva Christianson	Volvo Car Group
Dennis Ågren	AB Volvo
Jakob Nilsson	AB Volvo
Håkan Jonsson	IF Metall

Utöver styrelsen finns ett fullmäktige med ytterligare sex (6) fackliga företrädare samt ett Arbetsutskott. Arbetsutskottet fokuserar på kapitalförvaltningsfrågor och har haft sex (6) möten under året.

Revisorer

VFF Pension har utsett Mikael Ekberg och Sigge Kleen, vilka båda företräder KPMG, som revisorer.

Disposition av årets resultat

Styrelsen föreslår att årets resultat på 827 134 187 kr för VFF Pension Försäkringsförening disponeras enligt följande:

Till konsolideringsfonden   827 134 187 kr

Styrelsen

Glenn Bergström

Gert Andersson

Dan Lidesköld

Christina Munk-Hemberg

Mikael Sällström

Eva Christianson

Hans Hansson

Dennis Ågren

Jakob Nilsson

Håkan Jonsson

VD

Marie Hagstedt

Finansiella rapporter

Femårsöversikt

Tkr	2019	2018	2017	2016	2015
Resultat					
Premieinkomster	389 828	381 722	336 944	394 943	334 015
Kapitalavkastning, netto	1 202 039	35 555	362 023	447 450	143 234
Försäkringsersättningar	-197 155	-191 278	-184 003	-180 647	-198 284
Livförsäkringsavsättningar	-542 005	-384 537	-219 890	-523 876	10 364
Driftskostnader	-19 255	-18 235	-16 631	-16 846	-15 389
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	833 452	-176 773	278 443	121 024	273 940
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till marknadsvärde	9 441 467	8 250 705	8 209 027	7 805 275	7 360 648
Försäkringstekniska avsättningar	7 350 298	6 808 292	6 423 756	6 203 866	5 679 990
Konsolideringskapital	2 361 837	1 615 096	1 871 984	1 655 803	1 587 810
Kollektivt konsolideringskapital	1 473 002	763 390	1 070 720	1 194 677	1 132 910
Kapitalbas	2 361 837	1 615 096	1 871 984	1 655 803	1 587 810
Solvensmarginal	294 680	273 063	257 841	248 715	228 027
Nyckeltal					
Förvaltningskostnadsprocent	0,21 %	0,22 %	0,21 %	0,22 %	0,21 %
Totalavkastning	14,5 %	0,6 %	5,2 %	6,2 %	2,81 %
Kollektiv konsolideringsgrad, premiebestämd försäkring	118 %	110 %	115 %	118 %	118 %

* För förklaring av nyckeltal se Ordlista och definitioner på sista sidan.

Resultaträkning 1 januari – 31 december

Tkr	Not	2019	2018
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst	3	389 828	381 722
Kapitalavkastning, intäkter	4,10	625 874	325 419
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5,10	670 468	83 236
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar	6	-197 155	-191 278
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning		-542 005	-384 537
Driftskostnader	7,21	-19 255	-18 235
Kapitalavkastning, kostnader	8,10	-58 458	-38 231
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9,10	-35 845	-334 869
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		833 452	-176 773
Avkastningsskatt	12	-6 318	-6 347
Årets resultat		827 134	-183 120
Rapport över totalresultatet			
Periodens resultat		827 134	-183 120
Övrigt totalresultat		-	-
Summa totalresultat		827 134	-183 120

Balansräkning

Tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
Andra finansiella tillgångar			
Aktier och andelar	10,11,13	3 464 787	3 194 924
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	10, 11, 14	4 797 542	4 227 812
Övriga finansiella placeringstillgångar	10, 11, 15	1 086 986	779 199
Derivat	10, 11, 16	92 152	48 770
Summa placeringstillgångar		9 441 467	8 250 705
<i>Fordringar</i>			
Övriga fordringar		130	1 921
Summa fordringar		130	1 921
<i>Andra tillgångar</i>			
Likvida medel		375 609	226 948
Summa andra tillgångar		375 609	226 948
<i>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</i>			
Upplupna räntor	16	7 493	8 169
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	2 731	9 077
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		10 224	17 246
SUMMA TILLGÅNGAR		9 827 430	8 496 820
Eget kapital			
Konsolideringsfond		1 534 703	1 798 217
Årets resultat	24	827 134	-183 120
Summa eget kapital		2 361 837	1 615 097
<i>Försäkringstekniska avsättningar</i>			
Livförsäkringsavsättning	18	7 350 298	6 808 292
Summa livförsäkringsavsättning		7 350 298	6 808 292
<i>Avsättningar och skulder</i>			
Derivat	16	1 405	9 156
Skatter		278	1 978
Övriga skulder	19	111 381	60 273
Summa avsättningar och skulder		113 064	71 407
<i>Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</i>			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	20	2 231	2 024
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 231	2 024
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		9 827 430	8 496 820

Redogörelse för förändringar i eget kapital

Tkr	Konsolideringsfond	Årets resultat	Totalt
Ingående eget kapital föregående räkenskapsår	1 599 436	272 548	1 871 984
Vinstdisposition föregående års vinst	272 548	-272 548	-
Utbetald återbäring	-73 767	-	-73 767
Årets resultat*	-	-183 120	-183 120
Utgående eget kapital föregående räkenskapsår	1 798 217	-183 120	1 615 097
Ingående eget kapital räkenskapsår 2019	1 798 217	-183 120	1 615 097
Vinstdisposition föregående års vinst	-183 120	183 120	-
Utbetald återbäring	-80 394	-	-80 394
Årets resultat*	-	827 134	827 134
Utgående eget kapital räkenskapsår 2019	1 534 703	827 134	2 361 837

*Årets resultat sammanfaller med Årets totalresultat

Kassaflödesanalys

Tkr	2019-12-31	2018-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat före skatt	833 452	-176 773
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Justering för övriga poster som inte ingår i kassaflödet	207	-3
Förändring av försäkringsteknisk avsättning	542 005	384 537
Orealiserad värdeförändring av placeringstillgångar	-634 624	251 633
Betald skatt	-6 227	-8 069
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	734 813	451 325
Utbetald återbäring	-80 393	-73 767
Förvärv av placeringstillgångar	-2 069 142	-1 128 507
Avyttring av placeringstillgångar	1 505 252	824 741
Förändring övriga rörelsefordringar	7 022	-4 481
Förändring av övriga skulder	51 109	51 274
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-586 152	-330 740
Årets kassaflöde	148 661	120 585
Förändring i likvida medel		
Likvida medel vid årets början	226 948	106 363
Årets kassaflöde	148 661	120 585
Likvida medel vid årets slut	375 609	226 948
Tilläggsupplysningar		
Erhållen ränta	16 176	18 412
Erlagd ränta	33	28
Erhållna utdelningar	5 316	17 108

Justeringsposter för övriga poster som inte ingår i kassaflödet avser upplupna kostnader som ännu ej blivit betalda.

Resultatanalys per försäkringsgren

Tkr	Försäkringsgren		Totalt
	Gruppensförsäkring med grunder	Tjänstepensionsförsäkring med grunder	
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat			
Premieinkomst	389 827	1	389 828
Kapitalavkastning intäkter	596 474	29 401	625 874
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	638 123	32 345	670 468
Utbetalda försäkringsersättningar	-183 435	-13 720	-197 155
Förändring i livförsäkringsavsättning	-530 734	-11 272	-542 005
Driftskostnader	-18 272	-983	-19 255
Kapitalavkastning, kostnader	-55 705	-2 753	-58 458
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-34 143	-1 702	-35 845
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	802 135	31 018	833 452
Konsolideringsfond	1 493 914	40 789	1 534 703
Försäkringsteknisk avsättning	6 983 751	366 547	7 350 298

Inga avtal är återförsäkrade.

Tjänstepension med grunder avser PLUSpension och Volvo Företagspension och gruppensförsäkring med grunder avser SAF-LO och alt ITP T10.

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2019 och avser VFF Pension Försäkringsförening, VFF Pension, som är en understödsförening/tjänstepensionskassa med säte i Göteborg. Adressen till huvudkontoret är M2:7, 405 08 GÖTEBORG med besöksadress Götaverksgatan 2. Organisationsnummer är 816400-4056.

VFF Pension förvaltar och administrerar tjänstepensionsförsäkringar.

Balansdag är den 31 december 2019 och årsredovisningen avser hela kalenderåret.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår nedan.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 31 mars 2020. Resultat och balansräkning blir föremål för fastställande på fullmäktigemötet den 6 maj 2020.

Grunder för rapportens upprättande

Årsredovisningen är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) och rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 för juridiska personer.

VFF Pension tillämpar s.k. lagbegränsad IFRS (International Financial Reporting Standard) med detta så

avses de standarder som antagits med de begränsningar som följer av RFR 2 samt FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt det är möjligt inom svensk lag och lagen om understödsföreningar.

VFF Pension har dispens från Finansinspektionen att använda den metod som framgår av FFFS 2013:23 för att ta fram diskonteringsräntekurva för diskontering av försäkringstekniska avsättningar.

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS

VFF Pension lyder under den upphävda lagen om understödsföreningar (1972:262) och omfattas därmed inte av nya regelverk. Men VFF Pension har valt att tillämpa FFFS 2015:12 och därmed valt att tillämpa gällande IFRS.

Nya IFRS som ännu inte tillämpas

Ett antal ändrade IFRS träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättande av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar med framtida tillämpning planeras inte att förtidstillämpas.

IFRS 17 är en ny standard som berör redovisning och värdering av försäkringsavtal. Standarden publicerades 2017 och förväntas träda i kraft den 1 januari 2022. Det råder fortfarande osäkerhet kring om standarden kommer gälla tjänstepensionskassor. VFF Pension följer utvecklingen.

Bedömningar/uppskattningar och förändringar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att ledningen gör bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningarna redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar aktuell period och framtida perioder. Företagsledningen har gjort bedömningar och inte funnit några ändringar i IFRS som medför några väsentliga justeringar i de finansiella rapporterna.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar har gjorts vid:

- Marknadsvärderingar av onoterade tillgångar.
- Marknadsvärdering av derivat.
- Bedömning av traditionella försäkringsavtal har gjorts för att fastställa om de har betydande försäkringsrisk och redovisas enligt IFRS 4. Diskretionära delar dvs. överskottsmedel redovisas inom eget kapital.

I not 17 visas antaganden som har skett för försäkringstekniska avsättningar och i not 10 visas olika värderingsmetoder för finansiella instrument som värderas till verkligt värde.

Transaktioner i valuta

Föreningens funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan i den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta använder VFF Pension ett genomsnitt över dagens sälj och köpkurs.

Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter eller Kapitalavkastning, kostnader.

Försäkringsavtal och investeringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i bolagen efter sin ekonomiska innebörd. Såsom försäkringsavtal redovisas de kontrakt som överför betydande försäkringsrisk.

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4 och samtliga har klassificerats som försäkringskontrakt som redovisas och värderas i resultat- och balansräkning. Såsom försäkringsavtal redovisas de kontrakt som överför betydande försäkringsrisk från försäkringstagaren till företaget och där företaget går med på att kompensera försäkringstagaren eller annan förmånstagare om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa. Föreningen har gått igenom samtliga produkter och slutsatsen är att försäkringsrisken är betydande. Den största risken ligger i dödsfallsrisker och att försäkringen blir underlag för en efterlevandepension samt att alla försäkringarna är berättigade till återbäring.

Premie

Alla försäkringar är premiebestämda engångsförsäkringar där varje insatt premie bestämmer förmånen utifrån satta försäkringsantaganden om garanterad ränta, dödlighet och avgifter.

Resultaträkningens poster

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas inbetalda belopp under räkenskapsåret enligt försäkringsavtal oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår. Alla försäkringsavtal är premiebestämda och består av engångspremier dvs. inte löpande inbetalningar.

Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning av placeringstillgångar, utdelning på aktier och andelar, räntein- täkter, valutakursvinster och realisationsvinster.

Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader avser kostnader för placeringstillgångar, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster och realisationsförluster.

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

Placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten, den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeför-

ändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas som Övriga intäkter. För att komma fram till anskaffningsvärdet används genomsnittsmetoden. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

I utländska placeringar blir valutakurspåverkan en del av marknadsvärdet på placeringen.

Utbetalda försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar består av utbetald garanterad pension, återköpta försäkringar och flytt av försäkringskapital till annan försäkringsgivare under räkenskapsåret. Den garanterade utbetalda försäkringsersättningen redovisas som en kostnad i resultaträkningen medan den utbetalda återbäringen redovisas i balansräkningen som en minskning av konsolideringsfonden.

Förändring i försäkringstekniska avsättningar (FTA)

Förändring i FTA består av den beräknade värdeförändringen av FTA utifrån aktsamma antaganden och gällande räntesatser samt inbetalade premier och utbetalt försäkringskapital för den garanterade delen. Förändringen redovisas som en resultatpost i resultaträkningen.

Driftskostnader

Driftskostnader avser kostnader för personal, lokaler, administration av försäkringar t. ex. porto och utskick, IT-kostnader etc. Dessa redovisas som driftskostnader i resultaträkningen. Kostnader som går att hänföras till kapitalförvaltningen t. ex. för utlagd verksamhet, framtagning av portföljrapport, rådgivning inom kapitalförvaltningsfrågor etc. ingår i posten Kapitalförvaltningskostnader i resultaträkningen.

Ersättningar till anställda

Företagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Pensionsplanen för företagets anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. VFF Pension saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför i enlighet med UFR 10 dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas under tiden medarbetaren arbetar på föreningen.

Skatt, avkastningsskatt

Årets skattekostnad består av avkastningsskatt. Avkastningsskatt är inte en skatt av resultatet utan skatt som betalas och beräknas på VFF Pensions tillgångar. De försäkrades försäkringskapital belastas sedan med uttag av avkastningsskatt. Kostnaden för detta redovisas som skattekostnad.

Balansräkningens poster

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan övriga fordringar, aktiefonder och räntefonder, derivat med positiva värden samt likvida medel. Bland skulder och eget kapital återfinns övriga skulder och derivat med negativa värden. Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag föreningen förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Klassificering och värdering av finansiella instrument

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Finansiella instrument värderade till verkligt värde klassificeras i en hierarki, vilken visar betydelsen av indata som används vid värderingen. I nivå 1 finns finansiella instrument med ett noterat pris på en aktiv marknad. Nivå 2 inkluderar finansiella instrument med information baserad på observerbar marknadsdata förutom ett noterat pris på en aktiv marknad. Nivå 3 inkluderar finansiella instrument där informationen inte baserats på observerbar marknadsdata. Verkligt värde hierarkin framgår av not 10.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller VFF Pension inte längre har kontroll över tillgången. En finansiell skuld tas bort när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt upphört och VFF Pension inte längre har kontroll över skulden eller den är reglerad. En finansiell tillgång

och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

VFF Pension har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument, och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag, till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen dels därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden och dels därför att när det gäller räntebärande tillgångar så reducerar detta en del av den redovisningsmässiga inkonsekvens och volatilitet som annars uppstår när livförsäkringstekniska avsättningar löpande omvärderas genom en diskontering med en aktuell ränta.

VFF Pensions tillgångar är f.n. endast i fonder och hänförs till respektive tillgångsslag utifrån underliggande innehav i fonden. Tillgångarna är uppdelade på följande tillgångsslag i balansräkningen:

- Aktier och andelar
- Obligationer och andra räntebärande placeringar
- Övriga finansiella placeringstillgångar – hedgefonder och onoterade fastighetsinnehav

Finansiella instrument som inte är aktiva på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktivt, dvs. föremål för daglig handel eller är onoterat, så erhålls en uppskattning av det verkliga värdet baserat på tillgänglig prisinformation. Värderingen tas fram av respektive externa förvaltare och normalt ligger en tidsförskjutning på denna värdering med ca 1-3 månader.

Det innebär att värderingen per 2019-12-31 baseras på värdebesked från förvaltarna framtagna fram till siste november 2019.

Derivat

Derivatinstrument används för att sänka den finansiella ränterisken. Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till beräknat verkligt värde där förändringen av värdet redovisas som realiserat resultat då de har klassificerats som att de innehavs för handel.

Derivatinstrument tas upp till det verkliga värdet utifrån det värde som erhålls från motpart där det verkliga värdet beräknas med hjälp av etablerade värderingsmodeller.

Derivat med positiva verkliga värden redovisas som placeringstillgångar medan derivat med negativa verkliga värden redovisas som skulder.

VFF Pension har ingått CSA-avtal, Credit Support Annex, med motparter om att ställa säkerhet för ingångna swap avtal. Derivatavtalen värderas dagligen och i de fall nettovärdet är positivt erhåller VFF Pension motsvarande värde från motparten i likvida medel. I de fall nettovärdet är negativt betalar VFF Pension motsvarande värde till motparten i likvida medel. Lägsta belopp att överföra är 2,5 mkr. Hanteringen av ställda säkerheter har lagts ut till extern part.

VFF Pension har erhållit säkerhet till ett värde av 101 200 tkr per siste december 2019 vilket blir en skuld till motpart och ingår i posten övriga skulder i balansräkningen.

VFF Pension använder sig inte av säkringsredovisning.

Fordringar

Fordringar redovisas till anskaffningsvärde eller det värde som beräknas inkomma. Fordringarna består t. ex. av skattefordringar och saldo på skattekonto.

Likvida medel

Likvida medel består av tillgångar på bankkonton, ej erhållna likvider och erhållna ställd säkerhet.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter består av utgifter för kommande räkenskapsår och intäkter som intjänats under räkenskapsåret men som ännu inte har inkommit.

Eget kapital

Eget kapital består av balanserade vinstmedel och diskretionära delar, konsolideringsfond. Diskretionära delar/konsolideringsfond är medel som genom beslut av styrelsen fördelas ut på de försäkrade genom fastställd återbäringsränta. Till dess att de tilldelas de försäkrade är de en del av riskkapitalet. Årets resultat förs till konsolideringsfonden samt under året utbetald återbäringsränta.

Försäkringstekniska avsättningar, livförsäkringsavsättning

De försäkringstekniska avsättningarna utgör kapitalvärdet av föreningens garanterade åtaganden.

Storlek på reserven är lika med nuvärdet på framtida pensions- eller försäkringsutbetalningar. Diskonteringsräntan som används för räntekurvan tas fram enligt Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2013:23 och den av FI publicerade räntekurvan har använts. Avsättningarna innehåller även antaganden om ränta, dödlighet och kostnader.

Den räntekurva som valts för perioden framgår av förvaltningsberättelsen.

I resultaträkningen redovisas periodens förändring såsom livförsäkringsavsättning.

Diskretionära delar i försäkringsavtal

VFF Pension har gjort bedömningen att den möjlighet som ges till de försäkrade att erhålla ytterligare försäkringsförmåner, såsom framtida återbäringsränta, utöver de garanterade, utgör diskretionära delar i enlighet med definitionen i IFRS 4. VFF Pension förfogar över beslutanderätten till återbäringsränta när det gäller såväl timing som belopp genom att VFF Pensions styrelse beslutar över konsolideringspolicyn. De diskretionära delarna redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkringstagarna eller annan förmånsberättigad. En tilldelning av återbäringsränta redovisas som minskning av eget kapital.

Återbäringsränta

Försäkringskapitalet ökar med den s.k. återbäringsräntan som föreningen vid varje tidpunkt tillämpar. Återbäringsräntan bestäms utifrån den faktiska avkastningen på försäkringstillgångarna med hänsyn till föreningens konsolideringspolicy. Aktuella återbäringsräntor framgår av förvaltningsberättelsen.

Konsolideringsfonden består av upparbetad konsolidering.

Avsättningar och skulder

Avsättningar och skulder redovisas till anskaffningsvärdet eller det värde som förväntas betalas ut av VFF Pension.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter består av utgifter för kommande räkenskapsår och intäkter som har intjänats under räkenskapsåret men som inte erhållits innevarande räkenskapsår.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod dvs. den utgår från resultatet före skatt och justerar för icke likvidpåverkade poster samt förändringar i balansräkningen som har påverkan på kassaflödet.

Likvida medel utgörs av banktillgångar på 375 609 tkr. I flödet från den löpande verksamheten ingår räntebetalningar på 16 176 tkr, ränteutbetalningar på 33 tkr och utdelningar 5 316 tkr, samt premieinkomster, försäkringsersättningar, köp och sälj av placeringstillgångar.

Justeringar av poster som inte ingår i kassaflöde utgörs av värdeförändringar av placeringstillgångar, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Not 2 Upplysningar om risker

Riskhantering

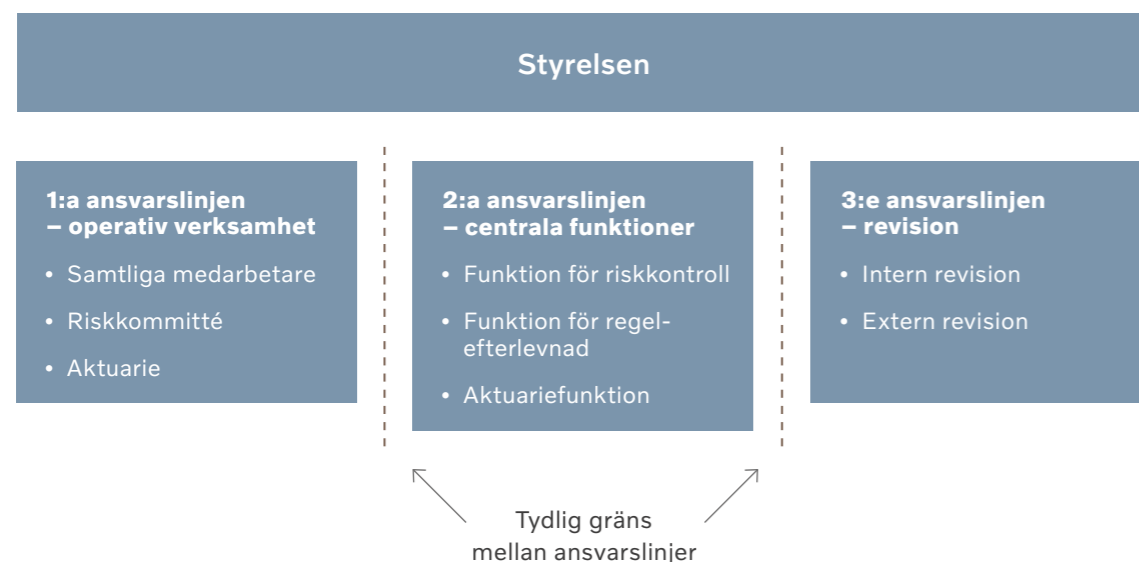
Verksamheten bygger på ett medvetet risktagande inom såväl administration av försäkringar som inom förvaltning av kapitalet. Detta innebär att verksamheten dagligen exponeras för olika typer av risker inom riskkategorierna; försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker och compliancerisker. Risker utgörs av de osäkerhetsfaktorer som påverkar verksamhetens möjlighet att uppnå satta mål.

Genom att identifiera, mäta, hantera, övervaka, kontrollera och rapportera dessa risker skapar styrelsen tillsammans med organisationen förutsättningar för att verksamheten har ett kontrollerat risktagande och bedrivs på ett sunt sätt. Verksamheten styrs även av legala krav på solvens, skuldäckning, kapitalkrav m.m.

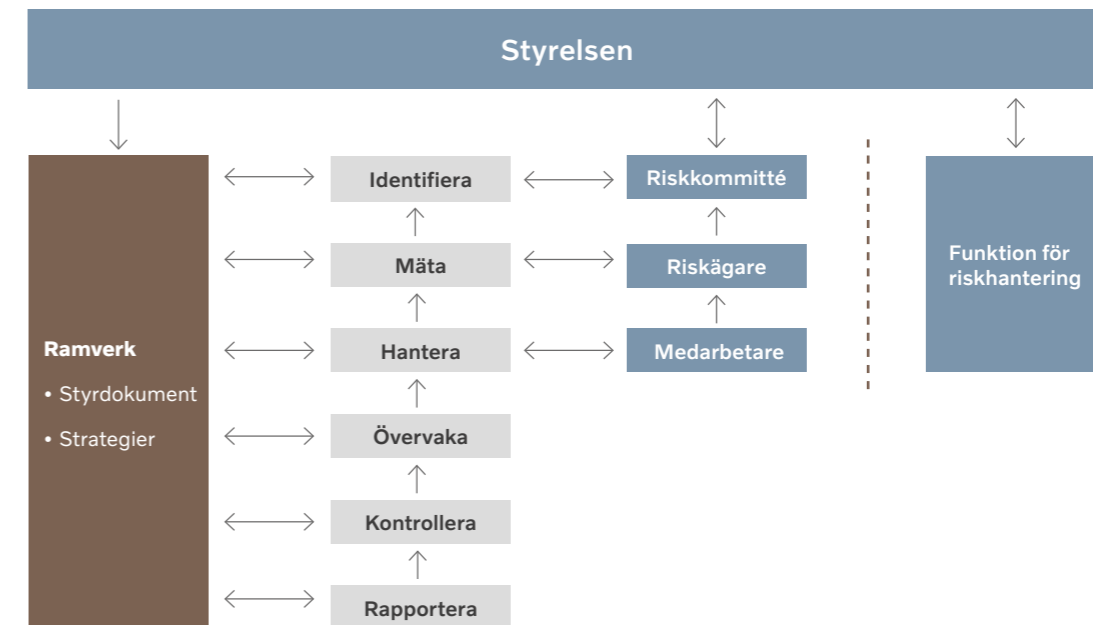
Styrelsen ansvarar för att VFF Pension har en riskhantering samt ansvarar för att årligen uppdatera de styrdokument som styr hanteringen såsom Riskpolicy och Placeringsriktlinjer. För att få en väl fungerande hantering har en Riskkommitté utsetts, där VD ansvarar för att styrelsen löpande får rapporter om kommitténs bedömningar kring de risker VFF Pension exponeras för.

För att kunna identifiera, mäta, hantera, övervaka, kontrollera och rapportera verksamhetens risker har ansvaret delats in i tre ansvarslinjer.

VFF Pension har fördelat ansvaret kring sin riskhantering enligt följande:

VFF Pension har, utifrån ansvarslinjerna, organiserat sin riskhantering enligt följande:

Riskramverk

Riskramverket bygger på de strategier som styrelsen fastställer samt de aktuella styrdokument vars uppgift är att ge ledningen och verksamheten vägledning för beslutsfattande och uppföljning av risker. Strategierna är utformade så att VFF Pension ska nå sina uppsatta mål på bästa sätt utan att exponeras för ett överdrivet risktagande.

Riskägare

Riskägare utgör första ansvarslinjen och är medarbetare som har ett delegerat ansvar för att identifiera, mäta, hantera, övervaka, kontrollera och rapportera risker till riskkommittén. Riskägare är en medarbetare som har kunskap och insikt om sitt ansvarsområde eller avdelningschef.

Riskkommitté

För att få en väl fungerande riskhantering har en riskkommitté utsetts, där VD ska ansvara för att styrelsen löpande får rapporter om kommitténs bedömningar kring de risker VFF Pension exponeras för.

Riskkommittén består av samtliga riskägare, f.n. VD, avdelningschefer, aktuarie samt risk- och avkastningsanalytiker. Compliance deltar på ett möte per år. Riskkommittén har möten minst tre gånger om året för att göra gemensam översyn av VFF Pensions exponering av identifierade risker och hantering av dessa. Innan mötet ska riskägare ha gjort en genomgång av sina respektive risker. Kommittén ska sedan göra en samlad riskbedömning för hela verksamheten som tillsammans med VDs kommentar blir underlag för rapporteringen till styrelsen.

Rapporteringsvägar

Risikommittén är ansvarig för att ta fram en riskbedömning av de mest väsentliga riskerna till styrelsen. VD ansvarar för att sammanställa rapporten, lämna sin kommentar samt föredra rapporten i styrelsen. Styrelsen erhåller även löpande en rapport från riskkontroll.

Riskaptit

Riskaptiten är den risknivå som styrelsen är villig att acceptera för att nå uppsatta mål.

Risiktolerans

VFF Pensions lägsta eller högsta tolererade risknivå som är fastställd av styrelsen.

Risiknivå

Risikommittén gör en samlad bedömning av risken utifrån sannolikhet och konsekvens. Givet satta nivåer blir risken kategoriserad som grön, gul eller röd. Där röd är en hög risk och grön är en låg risk. För att en risk ska accepteras ska den vara bedömd i linje med sin riskaptit.

Konsekvens netto

(med nuvarande processer och kontroller)

Risikontroll

Risikontroll utgör en andra oberoende ansvarslinje. Riskkontrolls ansvar är att

- kontrollera de väsentliga risker som VFF Pension exponeras för eller kan förväntas komma att exponeras för identifieras, följs upp och hanteras av riskägare
- identifiera risker som uppstår p.g.a. risker i bolagens riskhantering
- kontrollera att riskägare övervakar samtliga risker på ett effektivt sätt
- kontrollera och övervaka VFF Pensions riskhanteringsprocess

Risikontroll är direkt underställd VD och rapporterar minst tre gånger per år sin samlade bedömning över väsentliga brister och risker som föreningen är exponerad för till styrelsen och VD.

Övergripande riskaptit

VFF Pensions styrelse har fastställt följande övergripande riskaptit:

- Solvensgraden ska ha målnivån 130 % med en övre toleransnivå på 150 % och en nedre toleransnivå på 112 %.
- Trafikljuskvoten ska ha en nedre toleransnivå på 112 %.

Risikategorierna ska ha följande riskaptit:

- Försäkringsrisker bör ligga på en risknivå grönt till gult (låg aptit).
- Finansiella risker bör ligga på en risknivå gult till rött (hög riskaptit).
- Operativa risker bör ligga på en risknivå grönt till gult (låg riskaptit).
- Compliancerisker bör ligga på en risknivå grönt (mycket låg riskaptit).

När riskerna hamnar utanför ovan risknivåer har styrelsen fastställt en handlingsplan vad som ska ske för att få riskerna inom givna toleransnivåer.

Riskkategorier

Identifierade risker som verksamheten är exponerad för är uppdelade i följande riskkategorier:

- Försäkringsrisker
- Finansiella risker
- Operativa risker
- Compliantcerisker

Förklaring av riskkategorier:

Riskkategori	Beskrivning	Principer för riskhantering
Försäkringsrisker	Risken att verkligt utfall avviker från prognos och antaganden avseende dödlighetsrisk, flyttrisk, annullationsrisk och driftskostnadsrisk.	Principerna för hantering av försäkringsrisker regleras huvudsakligen i stadgar och de försäkringstekniska beräkningsunderlagen, FTB.
Finansiella risker	Risker förknippade med placering av föreningens tillgångar och marknadsvärdering av försäkringstekniska avsättningar, FTA.	Principerna för hantering av finansiella risker regleras huvudsakligen av föreningens placeringsriktlinjer, skuldtäckningspolicy och Finansinspektionens krav enligt trafikljus.
Operativa risker	Risken för att oförutsedda händelser påverkar VFF Pensions uppsatta mål och strategier på ett oönskat sätt och som i sin tur kan leda till att föreningen inte kan infria sina åtaganden.	Principer för hantering av operativa risker regleras huvudsakligen av styrdokument.
Compliantcerisker	Risken att VFF Pension inte efterlever lagar, förordningar, EU-regler och andra externa föreskrifter samt policys, instruktioner och andra interna regler.	Principer för hantering av compliantcerisk regleras huvudsakligen av policys och riktlinjer.

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker är de risker som är direkt kopplade till försäkringsavtalen och VFF Pensions försäkringsbestånd.

Följande risker har identifierats som försäkringsrisk:

- Dödlighetsrisk (livsfallrisk, dödsfallrisk, katastrofrisk)
- Flytträttsrisk
- Resersättningsrisk
- Annullationsrisk
- Driftskostnadsrisk
- Garantiränterisk

Riskerna identifieras, kontrolleras och rapporteras av aktuarien.

Inga geografiska exponeringsrisker finns eftersom alla försäkringar är tecknade i Sverige i SEK.

Dödlighetsrisk

De produkter VFF Pension tillhandahåller är sparprodukter vilket gör att inga riskförsäkringar erbjuds såsom t.ex. dödsfallsförsäkring. Dödsfallsriskerna för pensionsprodukterna med efterlevandeskydd består bl. a. av att dödligheten bland försäkringstagarna i föreningen blir högre än de antaganden som använts vid resersättning. Dödlighetsresultaten följs löpande upp av VFF Pensions aktuarie och dödlighetsantaganden kan komma att ändras vid behov.

Livsfallrisker

Livsfallrisker består i att den faktiska dödligheten bland försäkringstagarna är lägre än den förväntade dödligheten enligt de antaganden som används vid resersättningen.

- PLUSpension ligger default med 5-årig utbetalningstid men försäkringen kan tas ut livsvarigt om försäkringen tecknats utan efterlevandeskydd. Har försäkringen ett efterlevandeskydd är längsta möjliga uttagstid 20 år.
- Volvo Företagspension har också 5-årig utbetalningstid med en möjlighet att ta ut försäkringen livsvarigt.

Övriga produkter kan tas ut livsvarigt och där är exponeringen mot livsfallrisk något högre.

I trafikljuset som inrapporterades per 31 december 2019 var bruttokapitalkravet för dödlighetsrisk 33 mkr (30,3 mkr). Enligt gällande regelverk definieras dödlighetsrisk som ökning i FTA om dödsfallrisk minskar med 20 %. Värdet påverkas givetvis av förändringen av beståndets åldersstruktur och innehav av riskprodukter.

Flytträttsrisk

Fri flytträtt till annan försäkringsgivare råder för PLUSpension, SAF-LO och T10. Vid flytt tas en flyttavgift ut.

Stadgarna fastställer att vid flytt och återköp ska en marknadsjustering av försäkringsbeloppet göras. Det innebär att vid flytt från en underkonsoliderad avdelning görs ett avdrag på det kapital som flyttas ut motsvarande den procentuella underkonsolideringen. Stadgarna fastställer även en ettårsregel dvs. det måste ha förflutit ett år efter det att första premien betalades in innan försäkringen får flyttas.

Resersättningsrisk

Resersättningsrisk är risken att de försäkringstekniska avsättningarna, FTA, inte är tillräckliga för att reglera inträffade försäkringsfall.

FTA är ett nuvärde på förväntade framtida utbetalningar i samband med försäkringsfall. Diskonteringsräntan tas fram enligt Finansinspektionens, FI, föreskrift FFFS 2013:23 vilket innebär att den räntekurva som används för att diskontera de framtida kassaflödena baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Kurvor presenteras månadsvis på FIs hemsida och verifieras av aktuarien.

Beräkningen av FTA sker utifrån de antaganden som finns i föreningens stadgar och den av FI publicerade räntekurvan.

Utöver dessa förändras FTA utifrån premieinkomster och utbetalningar av försäkringsfall, pensioner, återköp, flyttar etc.

Durationen av FTA dvs. skuldsidan kan variera p.g.a. den förändrade diskonteringsräntan och de förväntade framtida utbetalningar, men variationen är mycket liten från kvartal till kvartal. Det som kan signifikant påverka durationen är oftast nytt avtal/avtalsändring eller stora förändringar i försäkringsbeståndet. Duration per 2019-12-31 är 12,9 år (12,7år).

Nedan tabell visar durationen per avdelning i FTA.

Durationen per avdelning i FTA

Datum	PLUS	FPEN	SAF-LO	T10	VFF Pension Totalt
2018-12-31	8,6	14,2	16,9	12,7	12,7
2019-12-31	8,6	14,5	17,0	12,7	12,9

Annulationsrisker

Annulationsrisker är risken att kunden återköper, överför, betalar i förtid eller upphör att betala premier för avtal på ett sätt som inte är förutsett. Dessa risker bedöms som låga eftersom försäkringarna endast har engångspremier. VFF Pension har inte några annullationer av försäkringar p.g.a. att försäkringstagare har åberopat ångerrätt.

Endast PLUSpension är möjlig att återköpa. Under 2019 återköptes fyra (4) stycken traditionella försäkringar. Tjänstepensioner går inte att återköpa.

Driftskostnadsrisk

Driftskostnadsrisken definieras såsom risken att avgifterna från försäkringarna inte täcker faktiska kostnader. Denna risk följs löpande upp av aktuarie och ekonomichef samt stresstestas i Trafikljusrapporteringen.

Garantiränterisk

Garantiränterisk definieras såsom att den garanterade räntan är högre än totalavkastningen vilket medför att föreningen inte på sikt kan infria åtaganden mot de försäkrade. Garantiräntan framgår av stadgarna som fastställs av fullmäktige. Det är endast framtida premieinkomster som kan påverka och sänka den genomsnittliga garantiräntan.

Finansiella risker

VFF Pensions långsiktiga avkastningsmål är att sträva mot 4 % med en acceptabel risknivå. För att infria detta mål fastställer placeringsriktlinjerna en väldiversifierad portfölj där inte enskilda tillgångsslag ska ha för stor påverkan på avkastning och risk.

Känslighetsanalys

Riskparameter, tkr	2019-12-31			2018-12-31		
	Ränteförändring +1,00 %	Ränteförändring -1,00 %	Aktiekursfall ca - 10 %	Ränteförändring + 1,00 %	Ränteförändring - 1,00 %	Aktiekursfall ca - 10 %
Värdeförändring av tillgångar	-388 339	409 129	-334 088	-327 357	343 959	-269 239
Värdeförändring av FTA	-719 849	334 085	0	-674 166	670 387	-
Effekt på Kapitalbuffert	331 510	65 044	-344 088	346 809	-326 418	-269 239
Solvensgraden	141 %	131 %	128 %	133 %	118 %	121 %

Följande risker har identifierats som finansiella risker:

- Ränterisk
- Aktiekursrisk
- Valutarisk
- Kredit- och motpartsrisk
- Likviditetsrisk
- ALM-risk
- Skuldtäckningsrisk
- Solvensrisk
- Trafikljusrisk

Ränterisk

Ränterisk avser risken för att marknadsvärdet på föreningens räntebärande tillgångar sjunker då marknadsräntorna stiger.

Placeringsriktlinjer fastställer att normaldurationen för räntebärande tillgångar inklusive derivatinstrument skall normalt vara 5 år, min 3,5 år och max 10 år.

Aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering förändras på ett ofördelaktigt sätt till följd av förändringar i aktiekurspriser. Aktiekursrisker motverkas främst genom diversifiering av aktieportföljen. För att minska risker och få en diversifiering i aktieportföljen är alla aktieinnehav placerade i fonder. Aktiekursrisken mäts varje kvartal i samband med trafikljusrapporteringen till Finansinspektionen.

I tabellen nedan redovisas hur Kapitalbuffert och Solvensgraden skulle förändras vid nedgång i värdet på aktier eller förändring av marknadsräntor. Parametrarna har bedömts rimliga och att de kan ske under en 12 månaders period samt hur det skulle påverka VFF Pensions solvens.

Riskreducering via derivatinstrument

Det är enligt riktlinjerna fullt möjligt att använda derivat i syfte att minimera den finansiella risken, anpassa durationen i ränteportföljen och/eller vid rebalansering av totalportföljen. VFF Pension får teckna räntederivat och aktiederivat och använder för närvarande denna möjlighet. Se not 15.

Valutakursrisker

Valutakursrisken avser risken att marknadsvärdet på föreningens tillgångar förändras på ett ofördelaktigt sätt till följd av förändringar i valutakurser. Valutakursrisken är främst koncentrerad till placeringarna i utländsk valuta.

Föreningens samtliga åtaganden/skulder är idag noterade i SEK. I placeringspolicyn liksom i de legala ramarna regleras möjligheten att placera i tillgångar noterade i annan valuta. Valutadimensionen är en risk/chansdimension som ingår i placeringsövävägandena såsom en variabel i riskhanteringen.

Valutarisken uppstår när värdet av placeringstillgången sjunker p.g.a. att placeringsvalutan sjunker i värde i förhållande till SEK. Inga placeringar i aktier valutasäkras i dagsläget.

Följande exponering finns i VFF Pension per sista december 2019 mot valutor:

Valuta	Exponering
USD	13,40 %
EUR	2,60 %
JPY	2,10 %
DKK	2,00 %
GBP	1,40 %
HKD	1,30 %
CAD	0,90 %
CHF	0,70 %
AUD	0,70 %
KRW	0,30 %
TWD	0,30 %
BRL	0,30 %
ZAR	0,20 %
Totalt	26,3 %

Känslighetsanalys av valutarisken vid -10 % fall är följande per sista december 2019:

Valuta	Tkr
USD	129 849
EUR	24 848
JPY	20 030
DKK	19 695
GBP	13 772
HKD	12 761
CAD	8 549
CHF	6 752
AUD	6 326
KRW	2 768
TWD	2 676
BRL	2 614
ZAR	1 792
Övriga	9 401
Summa	261 834

Kredit- och motpartsrisk

Kreditrisk delas in i spreadrisk och motpartsrisk. Spreadrisk är risken att värdet av räntebärande placeringar minskar till följd av förändring av spreaden mot riskfria placeringar. Med motpartsrisk avses risken att motparten inte kan uppfylla sitt betalningsansvar vilket kan leda till att kreditförluster uppstår. Den kreditrisk som ligger i föreningens placeringstillgångar blir fortlöpande beaktad i trafikljusrapporteringen. Det är främst den långsiktiga effekten av svängningar och osäkerhet och dennas inverkan på solvens som utgör egentlig risk. Placeringsriktlinjerna fastställer limiter för kreditvärdighet på ränteinnehav.

Den sammanlagda kreditrisken i trafikljusrapporteringen per sista december 2019 var 255 mkr (197 mkr).

Kreditriskexponering:

Tkr	Marknadsvärde 2019	Andel av total ränteportfölj 2019	Marknadsvärde 2018	Andel av total ränteportfölj 2018
AAA	3 336 085	71,6 %	3 126 391	76,83 %
AA+	59 593	1,3 %	14 048	0,35 %
AA	34 352	0,7 %	36 677	0,90 %
AA-	88 193	1,9 %	71 037	1,75 %
A+	184 137	4,0 %	190 216	4,67 %
A	67 567	1,4 %	69 774	1,71 %
A-	199 991	4,3 %	109 384	2,69 %
BBB+	104 375	2,2 %	136 860	3,36 %
BBB	418 266	9,0 %	60 540	1,49 %
BBB-	23 102	0,5 %	17 677	0,43 %
BB+	12 757	0,3 %	15 581	0,38 %
BB	1 029	0,0 %	2 277	0,06 %
Ingen rating	130 582	2,8 %	218 738	5,38 %
Summa	4 660 029	100 %	4 069 200	100 %

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär att ett finansiellt instrument eller annan tillgång inte kan avyttras eller förvärvas vid avsedd tidpunkt utan större prisreduktion eller att transaktionen medför stora kostnader. För att reducera denna risk sker den största delen av placeringarna i likvida tillgångar och fonder som är noterade, det vill säga att de är föremål för handel på börs eller reglerbara marknader. De flesta fonder ger en daglig likviditet, det är endast vissa hedgefonder där månadsvis likviditet medges samt innehav i illikvida fonder där likviditeten är låst en längre period.

För att följa upp behovet av likviditeten i verksamheten används likviditetsprognoser samt en likviditetsportfölj som innehåller likvider så att utbetalningar av pensioner, kostnader, löner m.m. täcks innan nästa inflöde av premier. Allt överskott i likviditetsportföljen förs till kapitalförvaltningen.

Löptidsanalys skulder:

Tkr	Inom 1 år	1-5 år	5-10 år	över 10 år	Totalt 2019	Totalt 2018
Försäkringsteknisk avsättning, diskonterad	-245 768	-1 177 098	-1 624 407	-4 303 025	-7 350 298	-6 808 292
Derivat, positiva värden	12 793	-	23 117	63 709	99 620	55 849
Derivat, negativa värden	-	-	-	-1 380	-1 380	-8 066
Övriga skulder	-111 381	-	-	-	-111 381	60 273
Summa	-344 356	-1 177 098	-1 601 290	-4 240 695	-7 363 439	-6 916 348

ALM-risk

ALM-risken definieras såsom risken att avkastningen från föreningens tillgångar inte uppfyller avkastningskraven på föreningens åtaganden, FTA, på lång sikt utan att bryta mot uppsatta risktoleranser. Detta kan leda till att föreningen tvingas placera om kapital vid ogynnsamma tillfällen vilket medför risk för framtida avkastningsnivåer och möjligheter till att generera återbäring.

Minst en gång per år genomförs en ALM-studie i syfte att finna den tillgångsportfölj som ger en optimal framtida avkastning med hänsyn till försäkringsåtaganden och legala krav. ALM-studien ligger också till grund för den normalportfölj styrelsen fastställer i Placeringsriktlinjerna.

Skuldtäckningsrisk

Enligt gällande regelverk ska VFF Pension ha tillgångar motsvarande de försäkringstekniska avsättningarna och dessa tillgångar ska föras i ett register, s.k. skuldtäckningsregister.

VFF Pension upprättar ett skuldtäckningsregister månadsvis och per 2019-12-31 var skuldtäckningsgraden 130 %, d.v.s. 30 % mer i skuldtäckningsgilla tillgångar än försäkringsteknisk avsättning.

Enligt VFF Pensions Skuldtäckningspolicy ska skuldtäckningsgraden alltid uppgå till minst till 100 %. Vidare har interna nivåer på skuldtäckningsgraden fastställts och till vem skuldtäckningsansvarig ska informera.

Nivå	Skuldtäckningsgrad	Information till
Målnivå	120 %	Styrelsen
Nivå 1	110 %	VD (extra rapport)
Nivå 2	105 %	Styrelsen (extra rapport)
Nivå 3	100 %	Finansinspektionen (extra rapport)

Solvensrisk

Solvensrisken definieras såsom risken för att föreningens eget kapital understiger erforderlig solvensmarginal. Denna risk kan innebära att omallokering måste ske på ett ofördelaktigt sätt mellan tillgångsslagen i syfte att säkra solvensen. Styrelsen har i Placeringsriktlinjerna fastställt att solvensen ska som lägst ligga på 112 %. Solvensmålet på medellångsikt, 3-5 år, är en solvensnivå på 130-150 %.

VFF Pension följer löpande upp solvensrisken och trafikljuset genom scenarieanalyser. Per sista december gällde följande scenarieanalys.

	-1.00%	-0.50%	-0.25%	0.00%	0.25%	0.50%	1.00%
-20%	Solvens 123.1% EK 1392 Överskott 411 Avkastnin -2.5%	Solvens 120.6% EK 1196 Överskott 218 Avkastnin -4.6%	Solvens 121.9% EK 1270 Överskott 309 Avkastning -5.6%	Solvens 123.3% EK 1344 Överskott 401 Avkastning -6.7%	Solvens 125.2% EK 1441 Överskott 470 Avkastning -7.7%	Solvens 127.0% EK 1537 Överskott 538 Avkastning -8.7%	Solvens 130.8% EK 1712 Överskott 710 Avkastnin -10.7%
-15%	Solvens 125.1% EK 1547 Överskott 519 Avkastnin -0.9%	Solvens 122.6% EK 1351 Överskott 326 Avkastnin -3.0%	Solvens 124.0% EK 1425 Överskott 417 Avkastning -4.0%	Solvens 125.4% EK 1499 Överskott 508 Avkastning -5.1%	Solvens 127.3% EK 1595 Överskott 578 Avkastning -6.1%	Solvens 129.2% EK 1691 Överskott 648 Avkastning -7.1%	Solvens 133.1% EK 1867 Överskott 819 Avkastnin -9.1%
-10%	Solvens 127.2% EK 1709 Överskott 629 Avkastnin 0.8%	Solvens 124.7% EK 1512 Överskott 436 Avkastnin -1.3%	Solvens 126.1% EK 1587 Överskott 526 Avkastning -2.4%	Solvens 127.6% EK 1661 Överskott 616 Avkastning -3.4%	Solvens 129.6% EK 1757 Överskott 688 Avkastning -4.4%	Solvens 131.5% EK 1853 Överskott 759 Avkastning -5.4%	Solvens 135.6% EK 2028 Överskott 930 Avkastnin 96484.3%
-5%	Solvens 129.3% EK 1873 Överskott 739 Avkastnin 2.5%	Solvens 126.8% EK 1677 Överskott 546 Avkastnin 0.4%	Solvens 128.3% EK 1751 Överskott 635 Avkastning -0.7%	Solvens 129.8% EK 1825 Överskott 725 Avkastning -1.7%	Solvens 131.9% EK 1921 Överskott 797 Avkastning -2.7%	Solvens 133.9% EK 2017 Överskott 870 Avkastning -3.7%	Solvens 138.1% EK 2193 Överskott 1041 Avkastnin -5.7%
0%	Solvens 131.5% EK 2040 Överskott 852 Avkastnin 4.2%	Solvens 129.0% EK 1844 Överskott 658 Avkastnin 2.1%	Solvens 130.5% EK 1918 Överskott 747 Avkastning 1.0%	Solvens 132.1% EK 1992 Överskott 835 Avkastning 0.0%	Solvens 134.2% EK 2088 Överskott 909 Avkastning -1.0%	Solvens 136.3% EK 2184 Överskott 983 Avkastning -2.0%	Solvens 140.6% EK 2360 Överskott 1154 Avkastnin -4.0%
5%	Solvens 133.7% EK 2208 Överskott 968 Avkastnin 5.9%	Solvens 131.2% EK 2012 Överskott 775 Avkastnin 3.8%	Solvens 132.8% EK 2086 Överskott 863 Avkastning 2.8%	Solvens 134.4% EK 2160 Överskott 951 Avkastning 1.7%	Solvens 136.5% EK 2256 Överskott 1025 Avkastning 0.7%	Solvens 138.7% EK 2352 Överskott 1100 Avkastning -0.3%	Solvens 143.1% EK 2528 Överskott 1272 Avkastnin -2.3%
10%	Solvens 135.9% EK 2377 Överskott 1095 Avkastnin 7.7%	Solvens 133.4% EK 2181 Överskott 901 Avkastnin 5.5%	Solvens 135.0% EK 2255 Överskott 989 Avkastning 4.5%	Solvens 136.7% EK 2329 Överskott 1076 Avkastning 3.5%	Solvens 138.9% EK 2426 Överskott 1151 Avkastning 2.5%	Solvens 141.1% EK 2522 Överskott 1227 Avkastning 1.4%	Solvens 145.7% EK 2697 Överskott 1399 Avkastnin -0.5%
15%	Solvens 138.1% EK 2547 Överskott 1235 Avkastnin 9.4%	Solvens 135.6% EK 2351 Överskott 1042 Avkastnin 7.3%	Solvens 137.3% EK 2425 Överskott 1129 Avkastning 6.3%	Solvens 139.0% EK 2499 Överskott 1216 Avkastning 5.2%	Solvens 141.3% EK 2595 Överskott 1292 Avkastning 4.2%	Solvens 143.6% EK 2692 Överskott 1367 Avkastning 3.2%	Solvens 148.2% EK 2867 Överskott 1539 Avkastnin 1.2%
20%	Solvens 140.3% EK 2717 Överskott 1387 Avkastnin 11.2%	Solvens 137.8% EK 2521 Överskott 1194 Avkastnin 9.0%	Solvens 139.6% EK 2595 Överskott 1280 Avkastning 8.0%	Solvens 141.3% EK 2669 Överskott 1367 Avkastning 7.0%	Solvens 143.7% EK 2766 Överskott 1443 Avkastning 6.0%	Solvens 146.0% EK 2862 Överskott 1519 Avkastning 5.0%	Solvens 150.8% EK 3037 Överskott 1692 Avkastnin 3.0%

Stresstest enligt Trafikljusmodell:

Ytterligare en riskanalys som genomförs minst kvartalsvis för VFF Pension är ett stresstest som mäter hur väl föreningen klarar av exponeringen mot olika finansiella risker och försäkringsrisker. Metoden som tillämpas i detta stresstest är Finansinspektionens tillsynsverktyg som heter Trafikljusmodell.

Per 2019-12-31 redovisades följande uppgifter i trafikljusrapporteringen till Finansinspektionen. Detta är ett sätt att mäta de risker som VFF Pension utsätts för.

Trafikljusmodell	2019-12-31	2018-12-31
Ränterisk	6 376	332 625
Aktierisk	1 167 723	934 874
Fastighet	64 236	31 314
Kreditrisk	255 468	197 461
Driftskostnad	1 824	1 663
Dödlighet	33 088	30 311
Annulation	12 374	11 591
Bruttosumma kapitalkrav	1 541 089	1 539 839
Reduktionsfaktor	77,7 %	65,8 %
Total risk/kapitalkrav netto	1 198 127	1 013 394
Kapitalbuffert	1 994 323	1 278 337
Över/underskott	796 196	264 943
Rött ljus	Nej	Nej

VFF Pension lämnar kvartalsvis in trafikljusrapportering till Finansinspektionen och har inte rapporterat s.k. rött ljus vid något tillfälle.

Operativa risker

Med de operativa riskerna avses oförutsedda händelser som påverkar VFF Pensions uppsatta mål och strategier på ett oönskat sätt och som i sin tur kan leda till att VFF Pension inte kan infria sina åtaganden.

VFF Pensions organisation har ett relativt fåtal medarbetare som ska hantera ett stort antal olika processer, detta gör att verksamheten är nyckelpersonsberoende. För att hantera detta följs nyckelpersonsberoende upp löpande i Riskkommittén och ett ständigt arbete pågår för att ha backup och rutiner på plats vad gäller de allra viktigaste processerna, de som har identifierats som nyckelprocesser.

Följande risker har identifierats inom operativa risker:

- Processrisk
- Extern information
- IT-risker
- Affärsrisker

Processrisk

Processrisk innebär att det finns fel och brister i rutinerna som kan leda till ekonomiska, affärsmässiga eller förtroendemässiga förluster. De kan orsakas av bristande intern kontroll eller bristfälliga system. Här ingår även risken för att föreningen är nyckelpersonsberoende.

Det pågår ett kontinuerligt arbete med översyn av de löpande rutinerna och att det finns rutinbeskrivningar. Verksamhetssystemet 2c8 används för att visualisera nyckelprocesser och berörda dokument såsom Instruktioner, rutinbeskrivningar och manualer.

Ett incidentrapporteringsystem används för att identifiera problemområden och risker samt initiera förbättringar av rutiner och systemstöd. Samtliga medarbetare är ansvariga för att lägga upp ett ärende när en incident har inträffat. Varje kvartal och årsskifte sammanställs en incidentrapport, innehållande statistik avseende olika typer av incidenter samt planerade och genomförda åtgärder. Rapporten blir en del av Complaincerapporten till styrelsen.

Kundinformation

För VFF Pension är det viktigt att de försäkrade får rätt information samt att den är enkel och transparent. VFF Pension får inte och ska inte ägna sig åt rådgivning utan den viktigaste uppgiften är att informera de försäkrade om pension i allmänhet. Risken finns att felaktig information skapar missnöjda kunder vilket kan skapa en risk för lägre förtroende från de försäkrade för VFF Pension.

IT-risk

VFF Pensions verksamhet är mycket IT beroende och det försäkringssystem som används har VFF Pension utvecklat själva. Detta skapar flexibilitet men innehåller även risker för fel eller ineffektivitet.

Affärsrisken

Affärsrisker är risker som kan uppstå och gör det svårt för VFF Pension att följa sin verksamhet och affärsplan. Det finns en risk i att uppdragsgivarna väljer bort föreningen som försäkringsgivare eller t ex att regulatoriska krav gör det svårt för föreningen att driva affären. VFF Pensions styrelse sätter upp strategiska långsiktiga mål och risken är att dessa inte kan uppfyllas.

Complaincerisker

Complaincerisken innebär att VFF Pension inte lever upp till de lagar och regelverk som styr verksamheten. Följande risker har identifierats som complaincerisk:

- Regelefterlevnadsrisk
- Intern styrning och kontroll
- Risk för intressekonflikter
- Fit & Proper
- Outsourcing/uppdragsavtal
- Politiska risker (omvärldsrisk)
- Mål- och belöningsrisker

Regelefterlevnadsrisk

VFF Pension lever i en mycket reglerad värld där det finns risk att verksamheten inte lever upp till ställda lagar och regler. Men det finns även en risk i att verksamheten inte lever upp till de interna regelverken och styrdokument. För att hantera denna risk så gör både complianceansvarig och riskkontroll löpande stickprov och kontroller.

Intern styrning och kontroll

I dagsläget ska VFF Pension uppfylla kraven i Finansinspektionens, FI, FFFS 2005:1 som verkar för att finansiella bolag har en god kultur för styrning och kontroll. Det allmänna rådet ger råd för hur en god intern styrning och kontroll kan uppnås, hur risker bör hanteras och kontrolleras, hur en god regelefterlevnad säkerställs samt hur en oberoende granskningsfunktion, internrevision bör vara organiserad. Även hur uppdragsavtal, sk outsourcing, bör hanteras.

Risken finns i att VFF Pension inte uppfyller ovan ställda krav.

Risk för intressekonflikter

En risk för intressekonflikt uppstår när två parter har motstridande intresse och det är inte uppenbart för parterna vilka intressen eller motiv den andre parten har. Detta kan uppstå när t.ex. en beslutsfattare i VFF Pension representerar en eller flera intressen, när avtal upprättas med närstående bolag eller vid utläggning av verksamhet. Därför är det viktigt att VFF Pension identifierar tillfällen när intressekonflikter uppstår och hanterar dessa enligt gällande styrdokument.

VFF Pension styrelse och ledning gör löpande uppföljningar och diskuterar intressekonflikter. Styrelsen och medarbetare rapporterar årligen in sidouppdrag för att eventuella intressekonflikter ska kunna identifieras.

Fit & Proper

Det är viktigt att VFF Pensions styrelse lever upp till kraven om redlighet och lämplighet. För nya ledamöter görs därför alltid en ledningsprövning hos Finansinspektionen.

Outsourcing/uppdragsavtal

Med outsourcing avses verksamhet som vanligtvis utförs av understödsföreningar i egen regi men som har lagts ut på extern uppdragsgivare. För VFF Pension är det dock viktigt att även om verksamhet har lagts ut ska VFF Pension ha lika god intern styrning och kontroll av den utlagda verksamheten som för det som hanteras i egen regi. Det är även viktigt att Finansinspektionen kan fortsätta bedriva tillsyn även av den utlagda verksamheten.

VFF Pension upprättar alltid särskilda uppdragsavtal med motpart när verksamhet eller tjänster har lagts ut. Finansinspektionen informeras när nya avtal skrivs eller när väsentliga förändringar sker av befintliga avtal.

Politiska risker

Det händer mycket i VFF Pensions omvärld som kan vara svåra att förutse och påverka. För att bevaka händelser som kan påverka VFF Pension är föreningen aktiv medlem i Tjänstepensionsförbundet som i sin tur är medlem i Pension Europé. För VFF Pension gäller det att förutse dessa risker och hantera dem när styrelsen sätter sina strategier. Det gäller att bevaka omvärlden utifrån rollen som försäkringsgivare och arbetsgivare.

Mål och belöningsrisker

VFF Pension har inga rörliga ersättningar eller provisio- ner vilket gör att risken att medarbetare skulle ta onödigt höga risker för egen vinnings skull är eliminerad.

Not 3 Premieinkomst

Samtliga avtal avser direkt livförsäkring i Sverige och alla premier är engångspremier.

Not 4 Kapitalavkastning, intäkter

Tkr	2019	2018
Utdelningar aktier och andelar	5 316	17 108
Ränteintäkter	199	41
Ränteintäkter, derivat	15 977	18 372
Valutakursvinster	87 641	20 537
Realisationsvinster (netto)		
Svenska aktiefonder	91 211	82 390
Utländska aktiefonder	331 410	126 311
Räntefonder	47 676	16 471
Övriga finansiella placeringstillgångar	10 602	18 586
Derivat	-	365
Övriga finansiella intäkter	35 842	25 238
Summa	625 874	325 419

Not 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Tkr	2019	2018
Svenska aktiefonder	170 944	-
Utländska aktiefonder	317 806	-
Räntefonder	71 058	23 098
Övriga finansiella placeringstillgångar	35 839	-
Derivat	74 821	60 138
Summa	670 468	83 236

Not 6 Försäkringsersättningar

Tkr	2019	2018
Utbetalda försäkringsersättningar	-197 066	-190 845
Annullationer och återköp	-89	-433
Summa	-197 155	-191 278

Utbetalda försäkringsersättningar avser utbetald garanti. Utbetald återbäring redovisas via konsolideringsfonden i eget kapital.

Not 7 Driftskostnader

Specifikation av resultatposten driftskostnader

Tkr	2019	2018
Driftskostnader i försäkringsverksamheten	-19 255	-18 235
Summa	-19 255	-18 235
Kostnader för kapitalförvaltningen	-3 743	-3 569
Summa totala driftskostnader	-22 998	-21 804

Specifikation av totala driftskostnader

Personalkostnader	-10 007	-9 219
Lokalkostnader	-358	-390
Övriga kostnader	-12 633	-12 195
Summa totala driftskostnader	-22 998	-21 804

VFF Pension har inga anskaffningskostnader för sina försäkringar; dvs. kostnader som uppstår i samband med tecknandet av avtal och det utbetalas inte några provisioner. Administrationskostnader avser driftskostnader för administration och handläggning av avtal, personalkostnader, lokaler, planenliga avskrivningar av immateriella och materiella tillgångar samt alla verksamhetsrelaterade kostnader.

Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Tkr	2019	2018
KPMG		
Revisionsuppdrag	-362	-508
Övriga tjänster	-64	-151
Summa	-426	-659

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på föreningens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga uppgifter. Allt annat är övriga tjänster.

Not 8 Kapitalavkastning, kostnader

Tkr	2019	2018
Från driftskostnader omförda förvaltningskostnader	-3 743	-3 569
Räntekostnad	-32	-28
Valutakursförlust	-29 712	-552
Realisationsförluster		
Likvidation av dotterbolag	-	168
Realiserad förlust, hedgefonder	-6 494	-7 402
Realiserad förlust, derivat	-18 405	-26 835
Övriga finansiella kostnader	-72	-12
Summa	-58 458	-38 230

Not 9 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Tkr	2019	2018
Svenska aktier och andelar	-	-144 277
Utländska aktier och andelar	-	-155 551
Räntevärdepappersfonder	-	-5 729
Hedgefonder	-	-6 724
Fastighetsfonder	-	-22 224
Derivat	-35 845	-364
Summa	-35 845	-331 869

Not 10 Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde

2019 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tkr	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handel	Lånefordringar	Redovisat värde	Verkligt värde
Aktier och andelar	3 464 787	-	-	3 464 787	3 464 787
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 797 542	-	-	4 797 542	4 797 542
Övriga finansiella placeringstillgångar	1 086 986	-	-	1 086 986	1 086 986
Derivat	-	92 152	-	92 152	92 152
Likvida medel	-	-	375 609	375 609	375 609
Upplupna ränteintäkter	7 493	-	-	7 493	7 493
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	2 731	2 731	2 731
Summa	9 356 808	92 152	378 340	9 827 300	9 827 300

2019 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tkr	Skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handel	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde
Livförsäkringsavsättning	-	-	-	7 350 298	7 350 298
Derivat	-	1 405	-	1 405	1 405
Övriga skulder	-	-	111 381	111 381	111 381
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	2 231	2 231	2 231
Summa				7 465 315	7 465 315

2018 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tkr	Tillgångar som bestämts tillhör			Redovisat värde	Verkligt värde
	andra kategorin	Innehav för handel	Lånefodringar		
Aktier och andelar	3 194 924	-	-	3 194 924	3 194 924
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 227 812	-	-	4 227 812	4 227 812
Övriga finansiella placeringstillgångar	779 199	-	-	779 199	779 199
Derivat	-	48 770	-	48 770	48 770
Likvida medel	-	-	226 948	226 948	226 948
Upplupna ränteintäkter	8 169	-	-	8 169	8 169
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	9 077	9 077	9 077
Summa	8 210 104	48 770	236 025	8 494 899	8 494 899

2018 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tkr	Skulder som bestämts tillhör			Redovisat värde	Verkligt värde
	andra kategorin	Innehav för handel	Övriga finansiella skulder		
Livförsäkringsavsättning	-	-	-	6 808 292	6 808 292
Derivat	-	9 156	-	9 156	9 156
Övriga skulder	-	-	60 273	60 273	60 273
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	2 024	2 024	2 024
Summa				6 879 745	6 879 745

Nettoreultat per kategori av finansiella instrument

Tkr	2019	2018
<i>Nettoreultat för tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället</i>		
Aktier och andelar	1 001 177	-52 365
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	134 854	50 871
Övriga finansiella placeringstillgångar	45 340	-10 740
Derivat	36 549	51 675
Övrigt	-15 880	-3 886
Summa	1 202 040	35 555

Not 11 Upplysningar om placeringstillgångar värderade till verkligt värde

tkr	2019			Summa
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Placeringstillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
<i>Placeringstillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället</i>				
Aktier och andelar	3 464 787	-	-	3 464 787
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	4 797 542	-	-	4 797 542
Övriga placeringstillgångar	612 806	290 650	183 530	1 086 986
Upplupna ränteintäkter	-	7 493	-	7 493
Summa	8 875 135	298 143	183 530	9 356 808

Placeringstillgångar innehavda för handel

Derivat med positiva värden	-	92 152	-	92 152
Derivat med negativa värden	-	-1 405	-	-1 405
Summa	-	90 747	-	90 747

Summa placeringstillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

8 875 136	388 890	183 530	9 447 555
------------------	----------------	----------------	------------------

Upplysningar om placeringstillgångar värderade till verkligt värde baserade på Nivå 3

	Övriga finansiella placeringstillgångar	
	2019	
Ingående balans 2019-01-01	89 469	89 469
Orealiserad vints/förlust i resultaträkningen	5 214	5 214
Köp	93 850	93 850
Uttag andelar	-5 003	-5 003
Summa	183 530	183 530

2018

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
<i>Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället</i>				
Aktier och andelar	3 124 325		70 599	3 194 924
Obligationer och andra räntebärande tillgångar	4 227 812			4 227 812
Alternativa placeringstillgångar	442 035	318 293	18 870	779 198
Upplupna räntetäckter	8 169			8 169
Summa	7 802 341	318 293	89 469	8 210 103

Tillgångar och skulder innehavda för handel

Derivat med positiva värden		48 770	-	48 770
Derivat med negativa värden		-9 156	-	-9 156
Summa		39 614	-	39 614

Summa finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen   **7 802 341**   **357 907**   **89 469**   **8 249 717**

	Aktier och andelar	Övriga finansiella placeringstillgångar	2018
Ingående balans 2018-01-01			
Orealiserad vinst/förlust i resultaträkningen	-4 410		-4 410
Köp	75 009	18 870	93 879
Summa	70 599	18 870	89 469

Finansiella tillgångar är klassificerade enligt följande nivåer:

Nivå 1: Verkligt värde bestämt enligt priser som är noterade på aktiva marknader för samma instrument.

Nivå 2: Verkligt värde bestämt utifrån från direkt eller indirekt observerad marknadsdata som inte är inkluderade i nivå 1.

Nivå 3: Verkligt värde bestämt utifrån data som inte är observerbar på marknaden.

Not 12 Avkastningsskatt

Tkr	2019	2018
Avkastningsskatt	-6 318	-6 347
Summa	-6 318	-6 347

Not 13 Aktier och andelar

tkr	2019		2018	
	Verkligt värde	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde	Upplupet anskaffningsvärde
Aktier och andelar, Sverige	998 002	650 685	806 219	806 219
Aktier och andelar, Utlandet	1 973 658	1 283 163	1 720 022	1 720 022
Fastighetsfond	493 126	286 794	668 683	668 683
Summa	3 464 787	2 220 641	3 194 924	3 194 924

Not 14 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

tkr	2019		2018	
	Verkligt värde	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde	Upplupet anskaffningsvärde
Andelar i räntevärdepappersfonder	4 325 116	4 074 272	3 658 533	3 500 630
Företagsobligationsfonder	472 426	453 408	569 279	528 378
Summa	4 797 542	4 527 680	4 227 812	4 029 008
<i>Varav noterade värdepapper</i>	<i>4 797 542</i>	<i>4 527 680</i>	<i>4 227 812</i>	<i>4 029 008</i>

Not 15 Övriga finansiella placeringar

tkr	2019		2018	
	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Hedgefonder	903 457	823 213	760 328	715 120
Fastighetsfonder, onoterat	183 530	182 726	18 870	18 870
Summa	1 086 986	1 005 939	779 199	733 990

Not 16 Derivat

Tkr	2019			2018		
	Nominellt	Verkligt värde	Verkligt värde	Nominellt	Verkligt värde	Verkligt värde
Ränterelaterade instrument		Tillgång	Skuld		Tillgång	Skuld
Swappar	1 290 000	79 359	1 405	1 140 000	18 702	9 156
Summa	1 290 000	79 359	1 405	1 140 000	18 702	9 156
Aktierelaterade instrument						
Svenska aktiederivat	200 000	68	-	200 000	9 101	-
Utländska aktiederivat	**100 000	6 312	-	**74 000	20 967	-
Valutaterminer	**31 000	6 413	-	-	-	-
Summa		12 793	-		30 068	-
Totalt derivat		92 152	1 405		48 770	9 156

* Verkligt värde swappar är ex upplupen ränta på 7 493 tkr (8 169 tkr).

**USD

Samtliga derivat klassificeras som innehav för handelsändamål vilket gör att bokfört värde är lika med verkligt värde. Derivatens redovisas brutto i balansräkningen dvs. derivat med positivt värde är en finansiell tillgång och derivat med negativt värde är en finansiell skuld.

Samtliga aktiederivat och utländska derivat har en återstående löptid på mindre än ett år medan swappar har en genomsnittlig återstående löptid om 10 år.

VFF Pension har tecknat ramavtal, ISDA-avtal, och CSA-avtal, Credit support annex, med olika motparter.

För de derivatavtal VFF Pension har ingått med motpart sker daglig värdering och clearing av skuld eller fordran. I de fall samtliga derivatavtal är positiva erhåller VFF Pension säkerhet från motpart och i de fall de är negativa betalar VFF Pension till motpart. VFF Pension har per siste december erhållit säkerhet i form av likvida medel på 101 200 tkr (50 200 tkr).

Ramavtalen mellan VFF Pension och dess motparter tillåter nettning dvs att om en av motparterna inte kan fullfölja en betalning så har den andra motparten rätt att säga upp alla utomstående derivatavtal under ramavtalet och genomföra en nettoavräkning mellan de marknadsvärden som de enskilda derivatavtalen har. VFF Pension har inte utnyttjat kvittningsrätten under 2019.

Not 17 Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Tkr	2019	2018
Upplupen fondbolagsrabatt	2 232	8 645
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	498	432
Summa	2 731	9 077

Not 18 Livförsäkringsavsättning

Tkr	2019	2018
Ingående balans	6 808 292	6 423 756
Inbetalda premier	389 828	381 722
Utbetalda Försäkringsersättningar	-197 155	-191 278
Uppräkning med diskonteringsränta	68 509	120 443
Effekt av ändrad diskonteringsränta	326 259	79 780
Avgiftsbelastning	-23 690	-23 364
Avkastningsskatt	-6 812	-8 143
Övrigt	-14 933	25 376
Utgående balans	7 350 298	6 808 292
Förändring via resultaträkning	-542 005	-384 537

Not 19 Övriga skulder

Tkr	2019	2018
Leverantörsskulder	707	1 102
Avdragen skatt på pensioner	7 100	6 726
Sinkskatt på pensioner	59	54
Erhållen säkerhet, derivatavtal	101 200	50 300
Övriga skulder	2 315	2 091
Summa	111 381	69 273

Not 20 Övriga förutbetalda intäkter och upplupna kostnader

Tkr	2019	2018
Upplupna semesterlöner och arbetsgivaravgifter	2 084	1 780
Övriga upplupna kostnader	147	244
Summa	2 231	2 024

Not 21 Medeltal anställda samt löner och andra ersättningar

Medelantalet anställda, Sverige	2019	2018
Kvinnor	7,1	8,0
Män	3,4	3,0
Totalt	10,5	11

Könsfördelning ledning	2019	2018
Styrelsen, kvinnor	2	1
Styrelsen, män	8	7
VD, kvinnor	1	1
Totalt	11	9

Kostnader för ersättningar till anställda

Tkr	2019	2018
Löner och andra ersättningar	6 411	5 746
Pensionskostnader	1 174	1 039
Sociala avgifter	2 200	2 138
Summa	9 784	8 923

Omförda personalkostnader till kapitalförvaltningskostnad	1 597	1 482
---	-------	-------

VDs ersättning och pensionskostnad ingår i ovanstående tabell. VDs pensionsplan är förmånsbestämd.

Pensionskostnader avser erlagd betalning till Collectum för ITP 1 och ITP2 och ITPK samt premie till Volvo Företagspension. Pensionsplanerna är både förmånsbestämda och premiebestämda.

Lön och arvoden

Till styrelsen utgår arvode enligt fullmäktigebeslut. Det finns inga särskilda pensionsplaner för styrelsemedlemmar. Ersättningen till verkställande direktören består av fast ersättning samt pension. Styrelsen beslutar om lön till VD.

På nedanstående ersättningar tillkommer arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt.

Ersättningar och förmåner till styrelse och ledning

Tkr	2019	2018
Verkställande direktör	1 599	1 556
– varav pensionskostnad	492	477
Styrelsens ordförande Glenn Bergström	42	32
Styrelseledamot Gert Andersson	42	33
Styrelseledamot Dan Lidesköld, sekreterare	49	40
Styrelseledamot Mikael Sällström	30	26
Styrelseledamot Peter Krantz, tom 2018	1	27
Styrelseledamot Hans Hansson	35	30
Styrelseledamot Håkan Jonsson	17	-
Summa	1 815	1 744

Styrelsearvoden för företagsrepresentanter tillfaller ledamotens arbetsgivare och inte styrelseledamot personligen. Företagsrepresentanterna har av sagt sitt arvode. Sekreterare erhåller ett fast belopp på 825 kr per protokoll. Utöver styrelsearvoden betalas 825 kr per möte till fullmäktiges representanter.

Avgångsvederlag

VDs anställningsavtal kan sägas upp med sex månaders uppsägningstid från vardera sidan. Sker uppsägningen från VFF Pensions sida äger VD rätt att under 9 månader från anställningen upphört att uppbära lön.

Berednings- och beslutsprocess

Ersättning till VD beslutas av styrelsen. Ersättning till andra ledande befattningshavare beslutas av VD.

Mer om ersättningspolicy och personal går att läsa i förvaltningsberättelsen.

Not 22 Information om närstående

Som närstående definieras styrelseledamöter och ledning i VFF Pension och deras nära familjemedlemmar.

Not 23 Eventualförpliktelser

Tkr	2019	2018
Ställda säkerheter	-	-
Säkerhet för ingångna derivatavtal	-101 200	-50 300
Eventualförpliktelser	-	-
Åtaganden	189 300	31 200

Ställd säkerhet

Avser ställda likvida medel, ingår i likvida medel och övriga skulder i balansräkningen, för tecknade derivatavtal mot motpart i enlighet med ISDA och CSA avtal.

Åtaganden

VFF Pension har åtagit sig att investera i fonder enligt tecknade avtal.

Not 24 Disposition av årets resultat

Styrelsen föreslår att årets resultat på 827 134 187 kr disponeras enligt följande:

Till Konsolideringsfond tages (kronor)	827 134 187
Summa	827 134 187

Not 25 Händelser efter balansdagen

I början av februari 2020 kom allt fler tecken på att det Coronavirus som lamslagit delar av Kina sedan slutet december 2019 nu även nått Europa och Sverige. I skrivande stund har viruset utvecklats till en pandemi som slår med stor kraft mot hela världen. Förutom att många drabbats av sjukdomen Covid-19 ser vi nu också stora effekter på ekonomin världen över och på de finansiella marknaderna. Det senare i form av mycket kraftiga börsfall.

Finansinspektionen begärde in en extra rapportering avseende solvenssituationen per den 17 mars. För VFF Pensions rapport visade att solvenskvoten som vid ut-

gången av 2019 legat på 8 % i stort sett halverats och låg på drygt 4 % i mitten av mars 2020. Rapporten visade också att vid ett ytterligare fall i aktier om 30 % skulle solvenskvoten sjunka till 2,3.

Som en följd av den mycket osäkra situationen har VFF Pension beslutat om att sänka risken i portföljen genom att minska andelen aktier för att på så sätt skydda portföljen. Beslut om att sänka återbäringsräntorna fr o m 2020-04-01 har också tagits. Den slutliga effekten av hur Sverige och övriga världen kommer att påverkas av den pågående pandemin är i skrivande stund inte överblickbar.

VFF Pension bedrivs inte med vinstintresse utan allt överskott tillfaller de försäkrade i form av återbäring.

Styrelsens undertecknande

4

Göteborg den 31 mars 2020

Glenn Bergström
Ordförande

Gert Andersson
Vice ordförande

Dan Lidesköld
sekreterare

Mikael Sällström

Christina Munk-Hemberg

Hans Hansson

Eva Christianson

Dennis Ågren

Håkan Jonsson

Jakob Nilsson

Marie Hagstedt
VD

Vår revisionsberättelse har avgivits den 20 april 2020

Mikael Ekberg
Auktoriserad revisor

Sigge Kleen
Auktoriserad revisor

Ordlista och definitioner

Duration

Duration är ett mått avseende ränterisk och anger vad som händer när alla marknadsräntor förändras lika mycket. Duration visar hur känsligt värdet på ett eller flera räntebärande värdepapper är för förändringar i räntenivån. Ju högre duration, desto känsligare är värdet. Duration uttrycks normalt i år.

För en nollkupongare, dvs. en obligation som inte ger någon utdelning under dess löptid, är durationen lika som den totala löptiden på nollkupongaren.

Förvaltningskostnadsprocent

Förhållandet mellan driftskostnader och placeringstillgångarnas genomsnittliga värde multiplicerat med 100.

Kapitalbas/Solvensmarginal

Beräknas enligt gällande föreskrifter från Finansinspektionen och utgör föreningens egna kapital.

Solvensmarginalen är den lägsta tillåtna kapitalbasen. Kapitalbas är det egna kapitalet (reducerat med immateriella tillgångar). Solvensmarginal är 4 % av livförsäkringsavsättningen.

Kollektivt konsolideringskapital

Skillnaden mellan försäkringsföreningens tillgångar värderade till verkligt värde minskade med finansiella skulder och föreningens totala åtagande multiplicerat med 100.

Kollektiv konsolideringsgrad

Försäkringsföreningens tillgångar till verkligt värde i förhållande till föreningens totala åtaganden dvs. det som både är garanterat och ej garanterat.

Kollektiv konsolideringsgrad %

Förhållandet mellan försäkringsföreningens tillgångar till verkligt värde minskade med finansiella skulder och föreningens totala åtaganden multiplicerat med 100.

Konsolideringskapital

Eget kapital och återbäringsmedel inklusive övervärden.

Livförsäkringsavsättning

Föreningen beräknar sina avsättningar utifrån Finansinspektionens föreskrift FFFS 2013:23. För att beräkna diskonteringsräntekurvan ska företagen utgå från marknadsnoteringar för ränteswappar samt en modellerad långsiktig terminränta. Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut linjärt upp till tjugo år och därefter ska kurvan fullt ut konvergera till den långsiktiga terminräntan.

Ränteswap

Swappar är finansiella instrument som innebär ett byte av kassaflöden mellan två parter på ett underliggande nominellt belopp. Ett swapavtal kan innebära att en part med ett fast kassaflöde vill byta till ett rörligt kassaflöde med en annan part som har ett rörligt kassaflöde och vill byta till ett fast kassaflöde.

Solvenskvote

Förhållandet mellan kapitalbas och solvensmarginal och måste vara lägst ett för att uppfylla Finansinspektionens krav.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är 4 % av försäkringsteknisk avsättning, FTA, och 3 promille av positiva risksummor.

Solvensgrad

Försäkringsföreningens tillgångar till verkligt värde i förhållande till föreningens livförsäkringsavsättningar.

Totalavkastning

Direktavkastningen inklusive värdeförändring och realiserat resultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till verkligt värde på placeringstillgångarna.

Traditionell försäkring

Pensionsförsäkringen garanterar en viss ränta f_n 0,7 %.

VFF Pensions vision är enkelt, tryggt och hållbart.

VFF Pension erbjuder traditionella pensionsförsäkringar till medarbetare inom AB Volvo och Volvo Cars med dotterbolag samt vissa bolag som tidigare har ingått i någon av koncernerna.

vff
PENSION

VFF Pension M2:7, 405 08 GÖTEBORG | Besök: Götaverksgatan 2
Vxl: 031-66 12 10 | Fax: 031-66 16 61 | vff@volvo.com | www.vffpension.se